Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 104 (354) ◆ П'ятниця, 5 червня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ПОСТАНОВУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ «ПРО ПРАВОВУ ОЦІНКУ РІШЕНЬ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ РРФСР ЩОДО ЗМІНИ СТАТУСУ КРИМУ, ПРИЙНЯТИХ У 1954 РОЦІ»

Враховуючи, що Постанова Верховної Ради Російської Федерації від 21 травня 1992 року «Про правову оцінку рішень вищих органів державної влади РРФСР щодо зміни статусу Криму, прийнятих у 1954 році» стосується питань території України, розв'язання яких відноситься до виключного [illegible]ання України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. [illegible]глядати Постанову Верховної Ради Російської Федерації від 21 травня 1992 року «Про правову оцінку рішень вищих органів державної влади РРФСР щодо зміни статусу Криму, прийнятих у 1954 році» як таку, що не має юридичного значення і не породжує будь-яких правових наслідків для України.

2. Виходити з того, що питання статусу і долі Криму як складової частини України не може бути предметом будь-яких міждержавних переговорів.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
2 червня 1992 року

КОЛИШНІХ ЦІКАВИТЬ НАШЕ МАЙБУТНЄ

Учора відбулася зустріч Президента України Л. Кравчука з колишнім президентом США Дж. Фордом і колишнім прем'єр-міністром Великобританії лордом Дж. Каллагеном.

Л. Кравчук поінформував зарубіжних гостей про політику України як незалежної держави. «Імперії почали валитися, і це історичний процес, — зазначив Президент — Україна, здобувши незалежність, має вести власну політику, незважаючи на складну економічну ситуацію та політичну нестабільність довкола неї».

Президент України відповів на численні запитання, щодо майбутнього СНД, ситуації в Криму, планів України з роззброєння, розподілу Чорноморського флоту та вступу нашої держави до міжнародних фінансових організацій.

Зарубіжні гості висловили щиру подяку Президентові України за розповідь і побажали йому успіхів у розбудові незалежної та демократичної Української держави.

ГІРКІ ЗІРНИЦІ ДУБОССАР

З[illegible]рячих» точок

Вертоліт МИ-8 без розбігу, як бабка, швидко набрав висоту, взяв курс на південь. Летимо на Одещину, в Красні Окни. Там штаб оперативної групи Національної гвардії України, бойові полки НГУ, які утворили на кордоні з Придністров'ям 50-кілометрову зону особливого призначення. Завдання розгорнутих військ — не допустити, щоб збройний конфлікт на берегах Дністра перекинувся на територію України. Зона розбита на три підзони. Безпосередньо на кордоні ситуацію контролюють прикордонники, далі — міліція і в глибині — полки національної гвардії.

Начальник оперативної групи, заступник командуючого Національною гвардією України Микола Мельник пояснює:

— У зоні особливого призначення зосереджено три тисячі гвардійців, бронетранспортери, протитанкові засоби, зенітні установки. Організовано цілодобове патрулювання, перевірку автотранспорту на утворених пропускних пунктах, щоб не допустити перевезення через нашу територію зброї. Свою місію ми виконаємо, якщо не дозволимо не тільки втягнути військо України в цю безглузду війну, а й порушити спокій громадян нашої держави, а тим паче не дозволимо пролитися крові.

(Закінчення на 3-й стор.)

Фото Сергія ВОРОНІНА.

ПРЕЗИДЕНТ України Леонід Кравчук 3 червня прийняв американську делегацію на чолі з головою Ради міжнародного радіомовлення США Малколмом С. Форбсом. Відбулася розмова, яка пройшла в дружній довірливій обстановці. Гості були ознайомлені з ходом реформ на Україні, змінами в політичному і економічному житті молодої держави. Зараз у нас таке становище, зауважив Президент: за що не візьмись, скрізь є свої проблеми. Він конкретно охарактеризував гостям найголовніші з них, над вирішенням яких нині працює керівництво України, її парламент і народ.

У КАБІНЕТІ Міністрів 3 червня відбулися переговори між урядовими делегаціями Москви і України, які очолювали голова уряду, віце-мер Москви Ю. М. Лужков і віце-прем'єр-міністр України В. П. Ситник. Підписано двосторонню угоду про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво на 1992 рік.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося вранці 4 червня, розглянуто попередньо поданий Кабінетом Міністрів України проект Державної програми приватизації майна державних підприємств на 1992 рік, а також проект Закону про приватизацію державного житлового фонду, які вносяться на розгляд Верховної Ради України.

Обговорено також інші питання державного життя України.

Вів засідання перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець.

ОСЛО: СПЕКОТНІ ДНІ ДЛЯ ЄВРОПИ

Спеціальний кореспондент «Голосу України» Ігор ҐРУШКО передає з Осло з сесії Ради НАТО на рівні міністрів закордонних справ.

За словами норвежців, такої спеки вони не пам'ятають від 1946 року. Вдень вулиці міста порожніють — всі ховаються у затінок, до кондиціонерів. Лишається лише співчувати поліцейським в чорних уніформах, що охороняють центральний район столиці.

Саме тут розташований готель «САС Скандінавія», де відбувається сесія Ради НАТО на рівні міністрів закордонних справ. Щодо «температури» політичних дискусій на ній,то, вважають оглядачі та кореспонденти світових інформаційних агенцій, вона цілком відповідатиме нечуваній спеці в Осло. Два головні питання, в яких доведеться визначитися керівникам зовнішньополітичних відомств країн — учасниць

(Закінчення на 3-й стор.).

НА КИЇВСЬКИХ КИЛИМАХ

Учора в Київському палаці спорту стартував чемпіонат Європи з боротьби самбо. А напередодні в столиці України пройшов конгрес європейської федерації з цього виду спорту. Президентом обрано Василя Іванюка (Білорусь), віце-президентом — Олександра Наухатька (Україна).

ЗВЕРНЕННЯ

ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ДО ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОЇ АСАМБЛЕЇ (ПАА)

З розпадом СРСР для України настав довгоочікуваний час будівництва власної незалежної демократичної держави. До сьогодні Україна з її 52-мільйонним населенням залишається одним з небагатьох регіонів спокою і миру на території колишнього Союзу, позбавленим будь-яких конфліктів на національній основі, що має велике значення для стабільності та безпеки на Європейському континенті. Цьому сприяє державна політика України, яка спирається на національне законодавство, де гарантовані права та свободи людини і національних меншин, та на норми міжнародного права, зокрема на Хельсінкські та Віденські угоди.

Будівництво демократичної держави, проведення економічних реформ в Україні останнім часом серйозно ускладнюються втручанням у внутрішні справи України з боку Росії, спробами втягнути Україну у територіальні спори, що особливо виявилось у загостренні політичної ситуації навколо Криму.

Прийняття Верховною Радою Російської Федерації 21—22 травня 1992 р. Постанови «Про правову оцінку рішень вищих органів державної влади РРФСР щодо зміни статусу Криму, прийнятих у 1954 р.» та Заяви до Верховної Ради України змушує Україну привернути увагу ПАА до виявів правового нігілізму в міждержавних відносинах з боку Росії та незаконного скасування нею правових актів колишнього СРСР. Всі зміни кордонів України були відповідно конституйовані законодавством України, Росії і колишнього Союзу. Як незалежна держава Україна, складовою частиною якої є Крим, визнана сьогодні в існуючих кордонах державами світу, в тому числі і Росією.

Верховна Рада України розглядає вищезгадану Постанову Російської Федерації як таку, що не має юридичної сили і не породжує будь-яких правових наслідків для України. Питання статусу і долі Криму, як складової частини України, не може бути предметом будь-яких міждержавних переговорів.

Однак прийнята Верховною Радою Російської Федерації Постанова є загрозою для подальшого дотримання іншими державами Європи загальноприйнятих норм міжнародного права, статуту ООН, угод в рамках Хельсінкського процесу. Росія в односторонньому порядку скасувала Акт від 1954 року стосовно Криму, який є одним із багатьох аналогічних актів, що були прийняті в колишньому Союзі щодо територіальних питань. Ідучи за такою логікою, Україна мала б ставити питання, наприклад, про відміну Постанов колишнього Союзу «Про врегулювання кордонів Української РСР з Російською РФСР і Білоруською РСР» від 16 жовтня 1925 р., за якими від України до Росії відійшли обширні українські землі, в тому числі Гайворонський, Путивльський і Новооскольський повіти Курської губернії, Острогозький, Богучарський, Віргоченський — Воронезької, Таганрозький — Донської області, Тимрюкський і Єйський — Кубанської, де українці становили від 51 до 90 відсотків загальної кількості населення.

Одначе подібний підхід неминуче призвів би до ланцюгової реакції перегляду кордонів між державами і в результаті — до катастрофічних конфліктів у Європі та світі. Усвідомлюючи це, Україна твердо стоїть на позиції дотримання загальноприйнятих норм міжнародного права, статуту ООН, угод в рамках Хельсінкського процесу і розраховує на те, що ПАА сприятиме уникненню насильного втягування України у територіальні спори з Росією, збереженню цілісності території і недоторканності кордонів України.

За схемою, що вже використовувалась структурами колишнього СРСР стосовно Прибалтійських держав, парламент Росії сьогодні пробує мотивувати своє втручання у внутрішні справи України тим, що в Криму нібито має місце порушення прав російського населення. Такими закидами безпідставно спекулюють створені і підтримувані з Росії на території Криму шовіністичні організації, діяльність яких спрямована на відокремлення Криму від України. Україна дотримується своєї Конституції, яка гарантує права і свободи всіх громадян незалежно від національності, і категорично відкидає звинувачення щодо порушення прав російського чи [illegible] населення в Україні.

У зв'язку з цим Україна звертається до ПАА з проханням послати в Україну відповідну Комісію для з'ясування фактичного стану справ.

Україна гарантує максимальне сприяння безперешкодній роботі цієї Комісії.

Верховна Рада України

м. Київ.
3 червня 1992 року.

Парламентська хроніка

Фокіна просили, але не дуже переконливо

Денне і вечірнє засідання 3 червня

Протягом дня депутати, що підписалися під вимогою негайної відставки уряду В. Фокіна, намагалися спрямувати парламент цією дорогою. Їх активно підтримували досить численні пікети біля стін Верховної Ради. Але головуючі на засіданні — спочатку І. Плющ, а потім В. Дурдинець, — посилаючись на регламент, спрямовували роботу в заплановане русло. Тож на денному засіданні депутати обговорили питання про внесення змін до Закону «Про іноземні інвестиції», прийняли Закон «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій». Після того Верховна Рада схвалила Звернення до Північно-Атлантичної Асамблеї, та не змогла набрати достатньої кількості голосів для схвалення ідентичного звернення до країн—учасниць Наради з безпеки та співробітництва в Європі. І тільки тоді депутати проголосували за внесення до порядку денного сесії питання про довіру голові уряду В. Фокіну. «За» проголосувало лише 154 депутати, і, таким чином, вирішення проблеми зміни уряду відсунулося на невизначений час.

Доповідаючи з питання внесення змін до Закону «Про іноземні інвестиції», Володимир Пилипчук наголошував на тому, що сьогодні нам потрібні не просто технології, а супернові технології. Тим часом у Законі закладено такий механізм, що від оподаткування на п'ять років звільняються всі спільні підприємства. Тож це можуть бути, по-перше, спільні підприємства з країнами колишнього Союзу, де немає ні серйозних інвестицій, ні високопродуктивної техніки і технологій, а для того, щоб ухилитися від сплати податків, досить буде лише створити спільне підприємство з бізнесменами Білорусі, Азербайджану чи іншої держави, що постала на руїнах колишнього Союзу. По-друге, сьогодні існує досить численна група західних бізнесменів, що воліють перевезти старе обладнання зі своїх підприємств на терени колишнього Союзу і за рахунок цього переозброїти власне виробництво. Тому, якщо Українська держава звільняє їх від оподаткування, то й отримувати має не застарілі, а супернові технології. Ті ж, хто поставляє морально і фізично застарілі обладнання та технології, мають оподатковуватися на загальних підставах відповідно до українського законодавства.

Леонід Кравчук заявив, що він чинитиме не так, як Борис Єльцин, і не обійматиме, крім поста Президента, ще й посади глави уряду. Я не хочу грати чорними, повторюючи ходи Єльцина, бо чорні найчастіше програють, я ж не хочу програти, сказав він. На думку Л. Кравчука, Президент повинен творити державу, а економікою має займатися уряд.

Проте єдиної думки депутати так і не дійшли. І оскільки одні з них доводили необхідність внесення змін, а інші посилалися на те, що інвестора приваблює насамперед стабільність законів, вирішено було відправити це питання на доопрацювання і якнайшвидше внести його на обговорення. Є всі підстави вважати, що найближчим часом пропозицію Комісії з питань економічної реформи та управління народним господарством буде прийнято.

Здавалося, широку дискусію викличе питання вступу України до Міжнародного валютного фонду. Міжнародного банку реконструкції та розвитку, а також до організацій, що входять до системи банку, але цього не сталося. Депутати обмежилися кількома запитаннями щодо того, у що обійдеться членство в цих організаціях, які кошти Україна зможе від них отримати, чи сприятиме МВФ стабілізації національної валюти, оскільки існує думка, що міжнародні організації взагалі проти запровадження національних валют на території колишнього Союзу. Та міністр фінансів України Г. П'ятаченко досить легко відповів на всі запитання і Закон було прийнято без будь-яких поправок. Прискорило його прийняття ще й те, що, за словами міністра, цей Закон типовий для всіх країн — членів міжнародних організацій. А що стосується технічного боку питання, то Україна матиме квоту в МВФ 0,69 відсотка, що становить 798 мільйонів доларів. Відповідно до Фонду з них потрібно внести 22,7 відсотка, або 181 мільйон доларів. Проте цю суму ніхто вносити не буде, а вона просто зараховується Україні як перша безвідсоткова інвестиція. Крім того, Україна може взяти кошти в Міжнародному банку реконструкції та розвитку, сплачуючи 7,7 відсотка річних, починаючи з п'ятого року після надання коштів, протягом 15—20 років.

Відповідно до квоти, що її має Україна в МБРР, вона може розраховувати протягом року на суму в межах до 1 мільярда 300 мільйонів доларів і від МВФ — до мільярда.

Наприкінці засідання депутати розглянули «різне».

Сергій ЛАВРЕНЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПРИВАТИЗАЦІЯ БУДЕ. А ЖИТЛО?

Ранкове засідання 4 червня

Один з колег-журналістів пожартував, що голова К[illegible] з питань будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства Валерій Череп, який виступав з доповіддю по проекту Закону «Про приватизацію державного житлового фонду», очевидно, має велику квартиру, бо він пропонує передавати безплатно за приватизації 21 квадратний метр житла на одного мешканця. А у віце-прем'єра, міністра економіки Володимира Ланового, напевне, невелика житлова площа, тому він від імені Кабінету Міністрів вніс пропозицію, щоб ця площа не перевищувала 18 квадратних метрів.

Жарти жартами, але минулого року, коли проект даного Закону був запропонований на обговорення сесії, яких тільки епітетів не лунало на адресу його творців. І найчастіше можна було почути, що уряд створює всі умови для найвигіднішої приватизації житла компартійною номенклатурою. Врешті-решт після бурхливих дебатів парламентарії тоді прийшли до висновку, що даний законопроект потребує серйозного доопрацювання, і заблокували його. До обговорення законопроекту про приватизацію житла вирішено було повернутися після прийняття законів щодо приватизації в усіх галузях народного господарства.

Безперечно, питання приватизації державного житлового фонду надзвичайно важливе, оскільки воно в тій чи іншій мірі стосується кожної сім'ї. Бо, як наголосив один з парламентаріїв, якщо без деяких приватизаційних паперів, наприклад, у інших галузях народного господарства, людина ще може прожити, то без житла — неможливо. Однак роздержавлення не буде примусовим. Люди матимуть право вибору. Тобто ті, хто не бажає одержувати в особисту, приватну, власність житло, залишається за існуючого нині порядку проживання у державному секторі. Підкреслювалося також, що протягом свого життя громадяни України, по суті, вже виплатили державі за квартири, в яких проживають. Тому Комісія запропонувала, щоб житло у межах 21 квадратного метра загальної площі на одного мешканця передавалося практично безплатно. Ці розрахунки зроблено, виходячи з меж санітарно-гігієнічних норм.

Промовець підкреслив також, що даний Закон аж ні[illegible] як не пов'язаний з вирі[illegible] шенням комплексу за[illegible] щодо забезпечення [illegible] громадян, які знаходяться на квартирному обліку. Дане питання розглядатиметься окремо.

Враховується якість житла, зручності, віддаль від цент[illegible] ру міста тощо. Ті ж, хто має зайву житлову площу, змушені будуть платити за неї або за бажанням перебратися у менші квартири.

Щодо військових, то на них поширюється законодавство, згідно з яким, вони, як і раніше, після виходу в запас одержують житло на пільгових умовах.

Для розрахунків використовуватимуться приватизаційні чеки. За них громадянин може також придбати приватизаційні сертифікати в промисловій сфері. Виходячи з принципів соціальної справедливості, передбачено звільнити від податку на власність тих людей, які побудували власні будинки або виплатили гроші за житловий будівельний кооператив.

Запропоновано також 1[illegible] відсотків квартир продавати з аукціонів. Така операція, на думку спеціалістів, дозволить будувати за виручені кошти житла удвічі втричі більше, ніж було продано.

Одне слово, у проекті Закону враховано чимало досвіду інших країн з тим, щоб не повторювати помилок.

Василь ТУГЛУК.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ОХОРОНУ І ВИКОРИСТАННЯ КЛЕСІВСЬКОГО РОДОВИЩА БУРШТИНУ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Зважаючи на незадовільний стан розробки та охорони унікального Клесівського родовища бурштину у Сарненському районі Рівненської області, що може призвести до великих втрат цінної мінеральної сировини і завдати шкоди економічним інтересам України,

Кабінету Міністрів України:

доручити відповідним державним органам у тижневий строк вжити заходів до організації належної охорони Клесівського родовища бурштину і недопущення самовільного видобування цієї корисної копалини;

вирішити питання, з урахуванням унікальності Клесівського родовища, про видобування бурштину на ньому виключно державними підприємствами з суворим додержанням вимог законодавства про охорону і раціональне використання надр;

подати у десятиденний строк на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо встановлення кримінальної відповідальності за самовільне видобування громадянами корисних копалин.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
2 червня 1992 року

Осло: СПЕКОТНІ ДНІ ДЛЯ ЄВРОПИ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

НАТО, дуже й дуже непрості. Перше з них — чи має Північноатлантичний союз право брати безпосередню участь в операціях по підтримці миру поза межами блоку?

Нині, коли вже не існує загрози зі Сходу, НАТО опинився у складному становищі: треба скорочувати організацію, визначити її завдання на майбутнє. Зокрема, на недавній брюссельській нараді міністрів оборони блоку була висунута пропозиція щодо надання натовських структур, включно зі збройними силами, у розпорядження Наради з безпеки й співробітництва в Європі для підтримання миру в «неспокійних» європейських регіонах. Йдеться насамперед про Югославію. Цю пропозицію, як стало відомо, підтримали США, Нідерланди й Великобританія. Вони вважають, що НБСЄ потрібні «м'язи», щоб у критичних ситуаціях примусити деяких учасників Наради виконувати взяті на себе зобов'язання. При цьому наголошується, що НАТО зовсім не збирається перетворитися у «європейського жандарма». Йдеться тільки про контрольні функції щодо припинення вогню між сторонами, що ворогують.

З другого боку, Франція, яка не входить до військової структури НАТО, займає в цьому питанні обережнішу позицію. Не заперечуючи в принципі проти посилення впливу та ролі НБСЄ, у Парижі вважають: насамперед цю проблему потрібно вирішити законодавчо. «Спершу слід визначитися із законом, — заявляють французькі дипломати, — а вже опісля направляти війська».

Іншим складним питанням буде рішення Франції та Німеччини створити спільний військовий корпус. Поки що неясно, які відносини існуватимуть між ним та командуванням НАТО. Тому не виключено, що прагнення двох європейських держав створити власні оборонні сили поза НАТО може спричинити серйозну конфронтацію між Вашингтоном, з одного боку, та Парижем і Бонном — з другого.

Наступного ж дня після натовської наради в Осло відбудеться ще одна непересічна подія для нашого континенту. А саме — засідання Ради Північноатлантичного співробітництва, до якої, крім західноєвропейських держав, входять усі країни колишнього «східного блоку». Створена в грудні минулого року, ця Рада дає можливість обговорювати найрізноманітніші проблеми європейської безпеки, погоджувати кроки в цивільній та військовій сферах.

Головне питання, що розглядатиметься на нараді, — це виконання Договору про скорочення на континенті звичайних збройних сил та озброєнь, підписаного членами НАТО та Варшавського Договору у листопаді 1990 року. Після розвалу СРСР на Заході й понині занепокоєні, враховуючи суперечки довкола спадщини колишньої Радянської Армії: чи відбудеться скорочення згідно з угодою?

На щастя, під час останньої зустрічі СНД у Ташкенті вдалося вирішити й це. Таким чином, в Осло має бути підписаний підсумковий документ, який дозволить остаточно ввести в дію згаданий договір на зустрічі глав держав НБСЄ, яка відбудеться 8 липня в Хельсінкі.

Очікується також, що на Раді Північноатлантичного співробітництва буде обговорено становище на Балканах і в Нагірному Карабасі.

До столиці Норвегії прибула українська делегація на чолі з міністром закордонних справ країни Анатолієм Зленком.

Про позицію представників України на переговорах та про підсумки засідання читайте в наступних номерах газети.

ГІРКІ ЗІРНИЦІ ДУБОССАР

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Аж ніяк не підходить для кордону з Молдовою єльцинська теорія прозорих кордонів. Тут скоріше треба використати досвід радянських прикордонників, які завжди тримали «границу на надежном замке». А поки що контролюються лише шляхи. Диверсійні групи без перешкод проникають на територію України, і вже є випадки провокацій. Так, у Котовському районі вчинено напад на рядового Шевченка. Злочинці забрали в солдата снайперську гвинтівку, а його самого тяжко поранено.

Представник Президента України в Красних Окнах Микола Торжнїнський, навіть об'їжджаючи поля, не забуває брати з собою зброю. Він застерігає, що брак зброї у гвардійців Придністров'я змушуватиме їх «полювати» на офіцерів НГУ з метою брати їх у заложники і вимагати зброю.

На під'їзді до КПП, за яким вже починається Придністров'я, відразу впали у вічі вантажні причепи з хатнім начинням — шафами, диванами, табуретками... Біженці! Чотири родини придністровців, які народилися і прожили тут майже п'ять десятків років, від'їздили до своїх знайомих на Белгородщину.

— З перших днів боротьби Придністров'я за свої права я пішов добровольцем в ополчення,— розповідав один із чотирьох глав сімейств, повернувшись спиною до фотооб'єктива і благаючи не знімати його в обличчя, бо там, у Дубоссарах, лишилися його родичі.— Їх можуть вирізати вночі,— каже чоловік і стискає в руках уламки снаряда системи «Алазань», яким кілька днів тому розтрощило його дім.

Дубоссари зустріли нас похмурими вулицями з поодинокими жінками в чорних траурних хустках і численними постами озброєних гвардійців на перехрестях. Цього року літні учнівські канікули розпочалися раніше — в школах відмінили всі іспити. Понад 10 тисяч жінок і дітей вивезено з Дубоссар у менш небезпечні зони, в тому числі й на Одещину та Вінниччину. На бойовій позиції біля Дубоссарського заводу залізобетонних конструкцій ми зустріли двох хлопчаків років 13—14, які втекли від мам на війну. Вони воюють разом зі своїм тренером з боротьби самбо, бо тут «цікаво».

— Пригинайтесь,— попередили нас супроводжуючі, коли ми з окопів «передової» вивчали бойові позиції противника. —Вчора вночі он з того багатоповерхового будинку відкрили по нас вогонь. Не виключено, що і в цю хвилину за нами також ведуть спостереження молдовські снайпери.

Ми виконували всі настанови. Пригиналися якомога нижче, бо хто ж добровільно пропонує себе замість мішені. Проте, підвівшись, помітили поряд з оруствером літню жінку, яка, ставши на весь зріст, ніби на знак протесту проти того, що відбувається, мирно сапала на своєму городі буряки. А минулої ночі, без емоцій розповідали ополченці, ворожа куля смертельно поранила її сусідку саме в ту мить, коли жінка зачиняла вікно. Страшно, коли люди звикають до смерті, до крові, до війни.

Нічні зірниці артобстрілів, екіпіровка гвардійців, окопи, бліндажі, вояки в спортивних штанях і кімнатних капцях на босу ногу з АКМами через плече, саморобні броневики, целофанова торба з соняшниковим насінням в поіржавілій касці нагадували дитячу військово-спортивну гру «Зірниця». Все було б справді «цікаво», якби не терпкий запах півоній у міській Раді біля галереї портретів у чорних рамах з написом: «Вони полягли за Придністров'я». Гірко...

Гіркіше не буває. Кров ллється не тільки на бойових позиціях: житлові квартири — «вдячна» ціль для снарядів. То тут, то там зяють чорні провалля в стінах і дахах будинків, руїни спотворюють навіть центральні вулиці Дубоссар. Зрізаний снарядом стовп і поряд квіти: снаряд, наче лезом, заодно скосив і перехожого. По суті, пишучи ці рядки, ми також претендуємо на роль мішені: нас делікатно попередили, щоб уночі не захоплювалися муками творчості — освітлені вікна готелю при обстрілі небезпечні для... нашого здоров'я.

По дорозі на передову наш гід, заступник голови міськвиконкому Олександр Порожан, сумно хвалився місцевими «досягненнями»:

— Фактично паралізована робота підприємств, снаряд потрапив у масляний радіатор Дубоссарської ГЕС, і 15 тонн машинного масла вилилося в грунт. Відлуння цього пострілу «чутимуть» ті, хто споживає дністровську воду. Не виключена загроза епідемій: вода уражена трупною отрутою.

Нині, як відомо, у громадянській війні бере участь і 14-та армія. Указ Єльцина про її виведення тут розцінюють як вдалий жарт. Майже 80 відсотків особового складу армії — придністровці за пропискою, і міняти обжиті краї на примарні простори Росії навіть за наказом симпатичного їм Президента ніхто не збирається. Тим більше, ніхто не виведе звідси військову техніку: вона «приватизована» рішучим жіноцтвом Придністров'я. Так, так. Доблесну армію не перемогли ні «сепаратисти», ні «націоналісти». Її легко роззброїли кілька десятків жінок, атакувавши господарство Неткачова після тридобового прицільного обстрілу лівого берега. Деталей цієї воєнної операції від нас не приховували, очевидно, покладалися на наше почуття гумору, сподіваємось, воно притаманне і вам.

У руках придністровців опинилися самоходки, гаубиці, міномети і навіть комплекси протиповітряної оборони «Шилка». Переможений генерал Неткачов, правда, начебто вимагає повернення «жіночих» трофеїв, але... Тим часом правий берег цінує силу — як тільки техніка з'явилася на позиціях, відразу припинилися масовані артобстріли. Чесно кажучи, складається враження, що ця «вимога» розрахована більше на заспокоєння громадської думки за межами Молдови, ніж на виконання «ультиматуму».

Днями відбулося засідання Верховної Ради ПМР, мали ставити питання про суверенітет республіки. Інформація про це докотилася до Кишинева. Делегація депутатів ВР Молдови переконала зняти його з порядку денного і пообіцяла 9 червня розглянути демократично питання про федеральну Молдову на сесії парламенту. Війнуло слабкою надією на мир. Але Кишинів позавчора повідомив, що «вважає за недоцільне розглядати придністровські питання».

Катерина КІНДРАСЬ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Дубоссари.
(Телефоном).

Зустріч міністрів України і Молдови

Стан та перспективи розвитку двосторонніх відносин, а також окремі актуальні проблеми сучасного міжнародного становища були предметом переговорів міністрів закордонних справ України Анатолія Зленка та Молдови — Ніколае Циу, які відбулися 4 червня у Києві.

Особливу увагу міністри приділили пошукам шляхів по врегулюванню кризової ситуації в лівобережних районах Республіки Молдова. Підкреслювалося, що цього треба досягти мирними засобами на основі домовленостей міністрів закордонних справ чотирьох країн, у відповідності з принципами Статуту ООН і основоположних документів НБСЄ. Сторони погодилися, що українсько-молдавські відносини є суттєвим фактором регіональної стабільності. Їх всебічний взаємовигідний розвиток відповідатиме не тільки інтересам обох країн та народів, а й безпеці на континенті в цілому. В цьому контексті міністри висловилися за підписання найближчим часом міждержавного договору.

В ході переговорів було також досягнуто домовленості про активізацію двостороннього співробітництва в рамках ООН, НБСЄ, Ради Північноатлантичного співробітництва та інших міжнародних організацій.

Переговори проходили в дружній, відвертій атмосфері.

(УКРІНФОРМ).

Вітаємо!

СУСПІЛЬНУ СЛУЖБУ УКРАЇНИ

зареєстровано вчора у Міністерстві юстиції нашої держави. Реєстраційне свідоцтво № 247 вручив голові Служби Богдану ФЕСЮКУ заступник міністра юстиції Володимир ЧЕРНИШ.

Нове громадське об'єднання тепло привітав голова Ради Всесвітньої суспільної служби Світового конгресу вільних українців, штаб-квартира якої знаходиться у Тандербей поблизу Торонто, пан Зенон Дуда.

Головна мета Служби — організація всебічної матеріальної, моральної та інтелектуальної допомоги населенню України, насамперед його найменш соціально захищеній частині, сприяння розвитку суспільства в дусі християнського милосердя, зміцнення духовної єдності та братерства українців у всьому світі.

Катерина ВОРОНЕНКО.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В матеріалі «Але ж потрібно дбати й про людей» («ГУ» № 207 від 24 жовтня 1991 р.) сказано: «Першим, що мені вдалося з'ясувати, було те, що ніяких фактичних помилок у статті «Хапуни» немає».

Редакція заявляє, що це не стосується звинувачень, які Рибіна-Косова О. Ф. у статті «Хапуни» висуває проти Глухенького Б. Т.

Телеграфним рядком з Рівного

ВУЛИЦЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Рівненська міська Рада прийняла рішення про перейменування вулиці Червоноармійської на вулицю Симона Петлюри — колишнього Головного отамана військ Української Народної Республіки. У 1918—20 роках він певний час перебував у нашому краї, зупинявся в одному з будинків на цій вулиці. На фасаді Народного дому Симону Петлюрі встановлено меморіальну дошку.

ДОБРЕ ТОРГУВАЛОСЬ

У Любомирці на території бази «Агротехсервісу» відбувся ярмарок, на якому продавалися бульдозери, трактори і причепи до них, зернові комбайни, автомашини і цегла... Чимало старих запасів, як виявилось, є ще на районних базах, а дефіцитні товари привезли комерсанти — навіть з Російської Федерації.

СІЛЬРАДА НА МОЛОЦІ

Колгоспи нині не хочуть заготовляти молоко з селянських дворів, бо від цього лише морока. В селищі Державному Костопільського району взялася за це місцева Рада. Створено мале підприємство, яке уклало договори з сільськими дворами. Воно має транспорт, холодильне обладнання, забезпечує господарства ветеринарною допомогою. Чому б іншим не взяти приклад?

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Прецедент

КУДИ «ПОПЛИВ» ЦУКОР

Більше 60 тонн дефіцитного продукту понад виділену на перший квартал кількість продали магазини Кіровограда. На засіданні постійної комісії міськради по торгівлі, громадському харчуванню та побутовому обслуговуванню було заявлено, що так сталося через 60 тисяч виявлених фальшивих талонів на його придбання. Як вони потрапили до рук ділків і куди потім подівся цукор, дасть відповідь слідство.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

ПОПРАВКА

У «Голосі України» за 3 червня 1992 року в юридичній консультації під заголовком «Тим, хто їде у відрядження» у другому абзаці другої колонки після слів «сплачують добові з розрахунку» слід читати «130 крб. за кожний день перебування в цій зоні (пункт 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 26 травня 1992 року № 276)».

Наші інтерв'ю

МОЛОДІ, ТА НЕ ЗЕЛЕНІ

З 11 по 14 червня у Києві проходитиме конгрес молодих політиків. Ініціаторами його проведення стали Фонд міжнародного молодіжного співробітництва, Комісія Верховної Ради України у справах молоді, Міністерство молоді та спорту. Ось що розповів президент Фонду міжнародного молодіжного співробітництва Олександр РАЗУМКОВ:

— У конгресі візьмуть участь близько 350 молодих політиків — по сім чоловік від кожної області. Також ми запрошуємо по два представники від кожного молодіжного об'єднання, незалежно від того, зареєстроване воно чи ні. Надіслали запрошення і зарубіжним колегам, деякі з них уже підтвердили свою участь.

— Зарубіжні гості просто спостерігачами чи візьмуть участь і в роботі конгресу?

— Безумовно, вони поділяться своїм досвідом роботи, але участі у голосуванні, у разі прийняття якихось документів, очевидно, брати не будуть.

— З якою метою ви збираєте молодих представників української політики?

— По-перше, познайомити. А найголовніше завдання — щоб представники різних молодіжних угрупувань, спілок та організацій вчилися співпрацювати, незважаючи на різницю політичних поглядів. Тим паче, що дехто з молодих політиків уже працює на, так би мовити, великій арені...

— Даруйте, але у скільки вам обійдеться таке «знайомство»?

— За попередніми розрахунками, у півтора мільйона. Ми, тобто оргкомітет, беремо на себе витрати по проживанню, частково — по харчуванню учасників конгресу. Звичайно, самотужки ми не змогли б це зробити. Але нам допомагають — Міністерство молоді та спорту виділяє третину необхідної суми, банк «Інко» теж став спонсором конгресу. Та й наші старші колеги, народні депутати України — директори підприємств підтримують. Це — директор Донецького металургійного заводу Володимир Слєднєв, генеральний директор Маріупольського металургійного комбінату «Азовсталь» Олександр Булянда, директор Новомосковського трубного заводу Анатолій Мельник, начальник Чорноморського морського пароплавства Віктор Пилипенко, директор шахти імені Засядька, ВО «Донецьквугілля» Юхим Звягільський.

— Отже, члени нашого парламенту теж опікуються підготовкою зміни?

— Так. На нашому конгресі перед молодими політиками, можливо, виступить Президент України Л. Кравчук, уже дав згоду на виступ Голова Верховної Ради України Іван Плющ...

Якщо у когось виникнуть питання щодо конгресу та участі у ньому, телефон оргкомітету 296-83-96.

Розмову вела
Катерина ВОРОНЕНКО.

ЦЕ НАДІЙНЕ СЛОВО «АУДИТ»

Гість редакції

У Києві почало діяти акціонерне товариство «Інаудит-Україна». З його президентом Станіславом СКРИПНИЧЕНКОМ розмовляє наш кореспондент.

— Мені здається, що широкому читачеві перш за все потрібно пояснити зміст самого слова АУДИТ.

— Наші спеціалісти на договірній основі дають висновки про фінансове становище підприємства чи організації, уповноважені висловлювати компетентну думку про фактичний стан справ і підтверджувати правомірність здійснених господарських операцій. Це і є аудиторські послуги.

До речі, аудиторська незалежна практика поширена за умов ринкової економіки. До неї повсюдно вдаються фірми, коли йдеться про відносини з податковими службами, банками, про звіт керівництва перед акціонерами. А в нас потреба створення такої служби виникла з появою спільних із зарубіжними партнерами підприємств.

— То вам довелося починати з нуля!

— Не зовсім так. Донедавна ми були представництвом московського акціонерного товариства «Інаудит». За кілька років роботи в Києві нам вдалося зробити, на мій погляд, головне: створити колектив дипломованих висококваліфікованих спеціалістів широкого фінансово-економічного та правового профілю. Й друге: за короткий час фірма завоювала солідний авторитет не тільки серед спільних підприємств, а й, як то кажуть, у коридорах влади.

— А точніше!

— Перш за все при перетворенні нашого представництва на самостійну фірму Кабінет Міністрів України спеціально, доки ще нема закону про аудит, надав нам повноваження щодо здійснення нашої діяльності. Наші кадри добре знає Верховна Рада України. Зокрема, ми беремо активну участь у розробці та експертизі законодавчих актів у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Кабінет Міністрів, Міністерство фінансів часто здаються до консультацій наших спеціалістів.

Що ж до безпосередньо замовників, то сьогодні укладено близько 200 довготривалих договорів. Причому клієнтура не замикається тільки рамками України. Розвиваємо співробітництво й зі спорідненими службами Заходу.

— Час, мабуть, перелічити послуги, що їх ви надаєте клієнтам...

— Про суто аудиторські послуги ми вже говорили — це стосується перевірок комерційної та фінансово-господарської діяльності в основному для СП. Крім того, розробляємо пропозиції з поліпшення діяльності підприємств і організацій, даємо консультації, особливо по підготовці установчих документів при створенні підприємств з зарубіжними інвестиціями, з питань оподаткування, постановки бухгалтерського обліку та звітності, правил зовнішньоторговельних угод, операцій з іноземною валютою.

— Яка географія фірми!

— Сьогодні активно створюємо мережу таких аудиторських служб в областях України. У Львові вже створене товариство з обмеженою відповідальністю «Львів — інаудит», триває організаційна робота в Донецьку, Дніпропетровську. Готуємося до створення і спеціалізованих дочірніх аудиторських служб. Скажімо, банківська справа, біржова, морський транспорт тощо. Коротше кажучи, розширення аудиторських операцій є ознакою «цивілізації» нашого ще «дикого» ринку.

Хочу відзначити, що зі зростаючого обсягу замовлень ми відчуваємо, як серед виробників, підприємців дедалі більше зріє розуміння потреби в незалежному аудиті.

— До речі, чому ви підкреслюєте свою незалежність!

— Саме цим ми принципово відрізняємося від усіх попередніх контрольно-ревізійних служб. Ми не залежні від клієнта, не залежні від влади і залежимо тільки від закону. Додам, що будь-які наші перевірки мають суто конфіденційний характер. Упевнений, що саме ці принципи роботи в поєднанні з професіоналізмом, компетентністю наших працівників і привертають клієнтуру.

Інтерв'ю вів Андрій БОЧКО.

Щось новеньке

ПОВЕРНЕННЯ ТАРАСА

Першими на Чернігівщині перейменували центральну вулицю імені В. Леніна в Корюківці. До такого рішучого кроку вдалася міськрада після багаторазового порушення згаданого питання громадськістю на сесіях Рад і заяви голови осередку УРП Петра Синенкова та кількох депутатів, які вирішили оголосити політичну голодовку. Нині вулиці повернуто ім'я Тараса Шевченка. Таку назву вона мала раніше.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Телеграфним рядком з Миколаєва

І ТУТ ВТРУТИВСЯ ПРОКУРОР

Опір керівників окремих колгоспів і радгоспів виділенню сільгоспугідь до земельного запасу в Первомайському районі вдалося зламати тільки після втручання прокурора М. В'ялова. Саме на його подання сесія райради прийняла рішення про доведення такого запасу до нормативів, передбачених законодавством, що дало можливість додатково виділити угіддя десяткам селянських господарств.

ТИ ЧИЙ ГРОМАДЯНИН!

Центр по вивченню громадської думки «Наваль-експерт» провів у Миколаєві чергове опитування, щоб з'ясувати, громадянами якої держави вважають себе жителі міста. І ось результат: України — 66 відсотків опитаних, СНД — 5, СРСР — 10, ще 19 — не визначилися.

«НОВИЙ ШАНС»

Зйомки рекламного відеофільму «Новий шанс» веде на Миколаївщині творча група Баварського телебачення на чолі з Барбарою Май. Йдеться в ньому про повернення сюди німців з Казахстану. До війни їх тут жила не одна тисяча. Старожили згадують, що були навіть райони з такими назвами: Ландауський, Карллібкнехтівський...

«ПРАВДА» ВІД «ПРАВДИ» РІЗНИТЬСЯ

У той час, як на Миколаївщині майже не залишилося передплатників московської газети «Правда», читачі зберігають вірність місцевій газеті «Южная правда». Навіть після вимушеного підвищення цін мало хто відмовився від цього видання. Нині тираж газети перевищує 142 тисячі примірників — небагато обласних газет України може похвалитися такою кількістю читачів.

КОНТРАКТ В «ОКЕАНІ»

Суднобудівне об'єднання «Океан» запровадило контрактну систему найму й оплати праці керівників виробничих підрозділів, спеціалістів та службовців. У такий спосіб тут сподіваються підвищити внесок працівників у виробництво, позбутися некомпетентних працівників та ледарів. Робітники ж працюватимуть на попередніх умовах, їм лише підвищать тарифні ставки.

ЛЛЮТЬ ВОДУ НА МЛИН

Листівки явно провокаційного змісту було розкленою цими днями у Миколаєві. В них закликається вступати до так званих загонів української народної самооборони, які відправлятимуться у Придністров'я та Крим. Ставлення парламенту, уряду та Президента України до подій у названих регіонах відоме. Та в Шевченківському сквері якісь молодики вже організували навіть запис добровольців до тих загонів.

Георгій ЧОРНОМОРСЬКИЙ

нтерв'ю

А НЕ ЗЕЛЕНІ

конгрес молодих
али Фонд міжна-
ія Верховної Ра-
молоді та спор-
народного моло-
КОВ:

редставники різ-
них угрупувань,
рганізацій вчили-
овати, незважаю-
ю політичних по-
паче, що дехто
олітиків уже пра-
би мовити, ве-

те, але у скіль-
деться таке «зна-

передніми розра-
півтора мільйо-
о оргкомітет, бе-
витрати по про-
астково — по
учасників конг-
йно, самотужки
ли б це зробити
омагають — Мі-
олоді та спорту
тину необхідної
«Інко» теж став
конгресу. Та й
колеги, народні

депутати України — директори підприємств підтримують. Це — директор Донецького металургійного заводу Володимир Слєднєв, генеральний директор Маріупольського металургійного комбінату «Азовсталь» Олександр Булянда, директор Новомосковського трубного заводу Анатолій Мельник, начальник Чорноморського морського пароплавства Віктор Пилипенко, директор шахти імені Засядька, ВО «Донецьквугілля» Юхим Звягільський.

— Отже, члени нашого парламенту теж опікуються підготовкою зміни?

— Так. На нашому конгресі перед молодими політиками, можливо, виступить Президент України Л. Кравчук, уже дав згоду на виступ Голова Верховної Ради України Іван Плющ...

Якщо у когось виникнуть питання щодо конгресу та участі у ньому, телефон оргкомітету 296-83-96.

Розмову вела
Катерина ВОРОНЕНКО.

АДІЙНЕ «АУДИТ»

ворили — це стосується перевірок комерційної та фінансово-господарської діяльності в основному для СП. Крім того, розробляємо пропозиції з поліпшення діяльності підприємств і організацій, даємо консультації, особливо по підготовці установчих документів при створенні підприємств з зарубіжними інвестиціями, з питань оподаткування, постановки бухгалтерського обліку та звітності, правил зовнішньоторговельних угод, операцій з іноземною валютою.

— Яка географія фірми!

— Сьогодні активно створюємо мережу таких аудиторських служб в областях України. У Львові вже створене товариство з обмеженою відповідальністю «Львів — інаудит», триває організаційна робота в Донецьку, Дніпропетровську. Готуємося до створення і спеціалізованих дочірніх аудиторських служб. Скажімо, банківська справа, біржова, морський транспорт тощо. Коротше кажучи, розширення аудиторських операцій є ознакою «цивілізації» нашого ще «дикого» ринку.

Хочу відзначити, що зі зростаючого обсягу замовлень ми відчуваємо, як серед виробників, підприємців дедалі більше зріє розуміння потреби в незалежному аудиті.

— До речі, чому ви підкреслюєте свою незалежність!

— Саме цим ми принципово відрізняємося від усіх попередніх контрольно-ревізійних служб. Ми не залежні від клієнта, не залежні від влади і залежимо тільки від закону. Додам, що будь-які наші перевірки мають суто конфіденційний характер. Упевнений, що саме ці принципи роботи в поєднанні з професіоналізмом, компетентністю наших працівників і привертають клієнтуру.

Інтерв'ю вів Андрій БОЧКО.

ТАРАСА

ня громадськістю на
і заяви голови осе-
Петра Синенкова та
путатів, які виріши-
ти політичну голо-
і вулиці повернуто

Щось новеньке

ім'я Тараса Шевченка. Таку назву вона мала раніше.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Телеграфним рядком з Миколаєва

І ТУТ ВТРУТИВСЯ ПРОКУРОР

Опір керівників окремих колгоспів і радгоспів виділенню сільгоспугідь до земельного запасу в Первомайському районі вдалося зламати тільки після втручання прокурора М. В'ялова. Саме на його подання сесія райради прийняла рішення про доведення такого запасу до нормативів, передбачених законодавством, що дало можливість додатково виділити угіддя десяткам селянських господарств.

ТИ ЧИЙ ГРОМАДЯНИН!

Центр по вивченню громадської думки «Наваль-експерт» провів у Миколаєві чергове опитування, щоб з'ясувати, громадянами якої держави вважають себе жителі міста. І ось результат: України — 66 відсотків опитаних, СНД — 5, СРСР — 10, ще 19 — не визначилися.

«НОВИЙ ШАНС»

Зйомки рекламного відеофільму «Новий шанс» веде на Миколаївщині творча група Баварського телебачення на чолі з Барбарою Май. Йдеться в ньому про повернення сюди німців з Казахстану. До війни їх тут жила не одна тисяча. Старожили згадують, що були навіть райони з такими назвами: Ландауський, Карллібкнехтівський...

«ПРАВДА» ВІД «ПРАВДИ» РІЗНИТЬСЯ

У той час, як на Миколаївщині майже не залишилося передплатників московської газети «Правда», читачі зберігають вірність місцевій газеті «Южная правда». Навіть після вимушеного підвищення цін мало хто відмовився від цього видання. Нині тираж газети перевищує 142 тисячі примірників — небагато обласних газет України може похвалитися такою кількістю читачів.

КОНТРАКТ В «ОКЕАНІ»

Суднобудівне об'єднання «Океан» запровадило контрактну систему найму й оплати праці керівників виробничих підрозділів, спеціалістів та службовців. У такий спосіб тут сподіваються підвищити внесок працівників у виробництво, позбутися некомпетентних працівників та ледарів. Робітники ж працюватимуть на попередніх умовах, їм лише підвищать тарифні ставки.

ЛЛЮТЬ ВОДУ НА МЛИН

Листівки явно провокаційного змісту було розклеєно цими днями у Миколаєві. В них закликається вступати до так званих загонів української народної самооборони, які відправлятимуться у Придністров'я та Крим. Ставлення парламенту, уряду та Президента України до подій у названих регіонах відоме. Та в Шевченківському сквері якісь молодики вже організували навіть запис добровольців до тих загонів.

Георгій
ЧОРНОМОРСЬКИЙ

Фотофакт

ВАШ[У] РУЧКУ, ЛЕДІ

«Духовність, здоров'я, краса» — такий девіз Вечірньої жіночої гімназії, в якій навчається 90 дівчат віком від 13 до 20 років. У програмі, розрахованій на два роки,— основи психології, кулінарії, культорології, медицини, дизайну, косметології. Всі ці предмети покликані перетворити незграбних підлітків у леді з ніг до голови. До того ж гімназистки регулярно відвідують театри, музеї, виставки, за їхнім бажанням створено ряд факультативів — музики, аеробіки і... самооборони.

Викладають тут висококваліфіковані спеціалісти — наукові працівники, модельєри, священики. Всі вони працюють за авторськими програмами.

Спонсорами навчального закладу стали банк ІНКО, Міністерство України в справах молоді та спорту, банк «Промінь».

Фото Володимира ФАЛІНА.

Київ.

Ідея

ЧИ ПОТРІБЕН МУЗЕЙ ПРЕЗИДЕНТІВ?

На Пасху йому приснився дивний сон: начебто він ходить по Москві із самим Президентом Росії. І десь на Арбаті Єльцин запитав: «А чому ти мовчиш?» І він видавив єдине: «Коли в Мо[ск]ві відкриєтьс[я м]узей Єль[ци]на?».

І вже прокинувшись, подумав, а чому в Києві немає музею президентів України? Поділився своєю ідеєю з товаришами і став керівником ініціативної групи по організації музею голів Української держави. Назва, звичайно, робоча, бо виникла ще одна — музей державності України.

Та справа не в назві. Головна мета і завдання музею — популяризація відомостей із життя та діяльності вищих службових осіб України. І музей — це тільки початок, бо Ігор Губерников, якому приснився Єльцин, пропонує відкрити екскурсійний маршрут до резиденції Президента України, виставку «Від гетьманів України до наших днів», закласти сад президентів, створити фонд на підтримку державності України з метою популяризації її державного устрою...

А оскільки Ігор є директором підприємства «Радіо — телебачення», то планує й телевізійну програму за листами читачів «Якщо б Президентом став я».

І ініціативна група вже почала працювати. На адресу: Київ, 252119, а/с 31, надходять спогади про тих, хто керував республікою у різні роки. Якщо ви щось пригадаєте цікаве з життя колишніх, нового Президента або у вас виникнуть доповнення до ідеї, то можна зателефонувати за київським телефоном 211-99-04.

Ідею І. Губерникова я попросив прокоментувати секретаря постійної комісії Київради з культури та охорони історичного середовища **Костянтина МАТВІЄНКА:**

— Експозиція, яка могла б дати уявлення про особистості, що стояли біля державного керма України протягом її історії, створюється, як не дивно, вперше. Звичайно, в історичних, краєзнавчих, інколи літературних музеях можна отримати інформацію про того чи іншого державного діяча, але навряд чи вдасться скласти уявлення про його характер, смаки, захоплення тощо.

А зацікавленість саме до особистих якостей лідера завжди була досить високою. І пояснюється вона не обивательською природою, а природним бажанням краще зрозуміти людину, яку доля привела на найвищий щабель державного Олімпу. Цілком закономірним є інтерес і до сучасних лідерів.

Сподіваюсь, автори новоствореної експозиції зуміють уникнути дешевої сенсаційності, нетактовності, і цей музей матиме багато відвідувачів, серед яких, можливо, будуть і майбутні президенти.

Олександр БІЛИК.

ЗА ВОЛЮ

Останню зиму заслужений художник України, лауреат Державної премії України імені Т. Шевченка Іван Чумак провів у холодному напівльосі. Боронь Боже, не за гратами і не в казематі, а в творчій неопалюваній майстерні. Не навмисне, але таки допекли збанкрутілі комунальники митцеві в найбільш непідходящий момент.

...Цього скульптор чекав тридцять років. Ліпив комбатів і переможців соцзмагання, Іллічів і підпільників. Зрідка намагався зробити поміж них «протекцію своїм» — козакам, кобзарям, Нестору-літописцю, Миколі Лисенку, Остапу Вересаю... Чиновники худради поблажливо прощали метрові «націоналістичні заноси» і... поправляли ідейні хитання, вказували на творчі хиби, націлювали куди слід.

— Якби не Грінченко в Олексіївці, може, перевівся б й нінащо...

Коли спав білий коленкор з пам'ятника на подвір'ї народної Грінченківської школи, зняли шапки морозного

Отак

вечора
Минул
переве
На
нишев
Чумак
м якому
і копі
бсту, д
з дома
Звич
ніякі
образ
го коз
те ду
го, як
тецтво
земел
зовніш
викор
лі й
Левка
кож в
у нево
рахун
гальне
ку Ук
гнічен
личезн
лою і

Реалії

«ПРОШУ СПАЛИТИ В КРЕМАТОРІЇ»

Майже на годину було зупинено рух електропоїздів на одній із ліній Харківського метрополітену. Місцева преса повідомила: трапився нещасний випадок, під колесами поїзда загинув літній чоловік. Однак, як стало відомо від одного з працівників УВС області, потерпілий свідомо покінчив життя самогубством. В передсмертній записці він написав: «Прожив 55 років «шикарно». Був хорошим спеціалістом. Тепер пенсіонер, жити ні на що, нікому не потрібний... Прошу спалити в крематорії».

Як не сумно, але повідомлення про самогубство в міліцейських зведеннях області останнім часом почастішали.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Оказії

ЯК У НИХ ВОДИТЬСЯ

Київськими вулицями на власному авто їхав іноземець. Певне, його замучила спрага, бо він зупинився біля бочки з квасом. Випивши, чоловік огледівся і, побачивши масивну урну, жбурнув до неї кухоль. Скляна посудина, жалібно дзенькнувши, розлетілася на скалки.

Продавщиця зчинила гучний лемент, обізвавши клієнта придуркуватим, божевільним і взагалі сволотою. Не розуміючи такої бурхливої реакції на свій вчинок, іноземець швиденько пірнув у авто і дав газу. Вірогідно, що він уперше приїхав до нас і, звичайно ж, не знав, що цей кухоль — посуд не одноразового користування, як у них водиться, а тисячократного. Тож і викинув його за звичкою...

Олександр ІВАНЧУК.

Київ.

СТ

Ост
ли ви
гнепал
ми Му
В о
секрет
циган
репрод
бандн
кі, ск
льоро
їх, як
ди сп
бригад
транс
На ст
ні, ск
ні зл
потім

«ДА

Упр
Італії
із зі
дожн
матим
ся з
раїнсь
духов
— пе

ДО

Фотофакт

...Щ... РУЧКУ, ЛЕДІ

...ть, здоров'я, краса» — такий девіз Вечірньої жіно..., в якій (навчається 90 дівчат віком від 13 до 20 ро...рамі, розрахованій на два роки,— основи психології, ...ультурології, медицини, дизайну, косметології. Всі ці ...окликані перетворити незграбних підлітків у леді з ...ви. До того ж гімназистки регулярно відвідують те... виставки, за їхнім бажанням створено ряд факуль...узики, аеробіки і... самооборони.

...ть тут висококваліфіковані спеціалісти — наукові ...модельєри, священики. Всі вони працюють за автор...рамами.

...ми навчального закладу стали банк ІНКО, Міністер...и в справах молоді та спорту, банк «Промінь».

Фото Володимира ФАЛІНА.

Ідея

...ЧИ ПОТРІБЕН ...ЗЕЙ ПРЕЗИДЕНТІВ?

...у йому приснився ... начебто він хо... ...оскві із самим ...м Росії. І десь ... Єльцин запитав: ... мовчиш?» І він ...не: «Коли в Мо...тьс... ...узей Єль...

...кинувшись, поду...у в Києві немає ...идентів України? ...воєю ідеєю з ... і став керівни...вної групи по ор...зею голів Укра...кави. Назва, зви...на, бо виникла ... музей держав...и.

... не в назві. Го... завдання музею ...зація відомостей ...діяльності вищих ...сіб України. І ...е тільки початок. ...ерників, якому ...льцин, пропонує ...курсійний марш...денції Президен... виставку «Від ...країни до наших ...сти сад прези...ити фонд на під...авності України ...ляризації її дер...ою...

...и Ігор є дирек...нємства «Радіо ...ня», то планує ...у програму за ...вачів «Якщо б ... став я».

...вна група вже ...овати. На адре... 252119, а/с 31. ...огади про тих, ...республікою у різні роки. Якщо ви щось пригадаєте цікаве з життя колишніх, нового Президента або у вас виникнуть доповнення до ідеї, то можна зателефонувати за київським телефоном 211-99-04.

Ідею І. Губерникова я попросив прокоментувати секретаря постійної комісії Київради з культури та охорони історичного середовища **Костянтина МАТВІЄНКА:**

— Експозиція, яка могла б дати уявлення про особистості, що стояли біля державного керма України протягом її історії, створюється, як не дивно, вперше. Звичайно, в історичних, краєзнавчих, інколи літературних музеях можна отримати інформацію про того чи іншого державного діяча, але навряд чи вдасться скласти уявлення про його характер, смаки, захоплення тощо.

А зацікавленість саме до особистих якостей лідера завжди була досить високою. І пояснюється вона не обивательською природою, а природним бажанням краще зрозуміти людину, яку доля привела на найвищий щабель державного Олімпу. Цілком закономірним є інтерес і до сучасних лідерів.

Сподіваюсь, автори новоствореної експозиції зуміють уникнути дешевої сенсаційності, нетактовності, і цей музей матиме багато відвідувачів, серед яких, можливо, будуть і майбутні президенти.

Олександр БІЛИК.

ЗА ВОЛЮ — В НЕВОЛЮ

Отак й живемо

Останню зиму заслужений художник України, лауреат Державної премії України імені Т. Шевченка Іван Чумак провів у холодному напівльосі. Боронь Боже, не за гратами і не в казематі, а в творчій неопалюваній майстерні. Не навмисне, але таки допекли збанкрутілі комунальники митцеві в найбільш непідходящий момент.

...Цього скульптор чекав тридцять років. Ліпив комбатів і переможців соцзмагання, Іллічів і підпільників. Зрідка намагався зробити поміж них «протекцію своїм» — козакам, кобзарям, Нестору-літописцю, Миколі Лисенку, Остапу Вересаю... Чиновники худради поблажливо прощали метрові «націоналістичні заноси» і... поправляли ідейні хитання, вказували на творчі хиби, націлювали куди слід.

— Якби не Грінченко в Олексіївці, може, перевівся б я нінащо...

Коли спав білий коленкор з пам'ятника на подвір'ї народної Грінченківської школи, зняли шапки морозного вечора й почесні партгості. Минулося. Та не до кінця перевелося.

На скульптуру Петра Калнишевського, заради якої Чумак гибів дві зими в кам'яному мішку, ніхто не дав і копійки. Щоб закінчити роботу, довелося спродати дещо з домашніх речей.

Звичайно, тут недоречні ніякі аналогії входження в образ мученика — останнього козацького гетьмана. Зате дуже типовий зразок того, як усе національне мистецтво відроджується з підземелля і на безгрошів'ї. У зовнішній схожості скульптор використав інші трагічні долі й лики — Кампанелли і Левка Лук'яненка, котрі також відтрубили по 30 років у неволі за волю. За великим рахунком, у художньому узагальненні йдеться про всеньку Україну. Пошарпану, пригнічену, але нескорену, з величезною внутрішньою силою і невмирущим духом.

Не хотілося б ображати підозрою у великій інтелектуальній проникливості нову генерацію чиновників від мистецтва, та, мабуть, і повз їхню увагу не пройшла ця ідея. З небезпечними речами найпростіше поквитатися, роблячи вигляд, що їх не помічаєш. Вдома працею скульптора зацікавилися друзі і, за службовою необхідністю, обласна філія Спілки художників. Нишком переправили на весняну виставку до Києва. Звідти вже кілька доріг — від схрону у вічних запасниках до Музею козацької слави на Хортиці. Оскільки ж громадської думки у нас не існує, то не варто її підбурювати.

— Бог з ними, тими грошима, хоч десь там і згадали про гонорар...

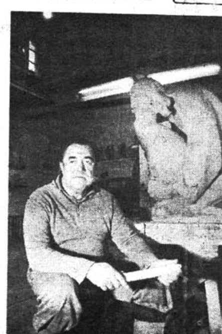
Удвічі менший за місячну зарплату шахтаря. За потрібні соцреалістичні пересічні речі платили, бувало, як космонавтам.

...Шкода, коли пропаде як непотріб серед мотлоху маскультури. Без натхнення не виліпиш і семи слоників, але це було найвище напруження творчих сил, піднесення, відповідальність і відчуття свого призначення...

Не забракло їх чоловікові, щоб скласти собі оцінку. Скромну. З почуттям гідності й міри. Розсудить мистецтво. Своє, українське.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

* * *

На знімку: скульптор Іван ЧУМАК біля своєї роботи «Калнишевський».

Реалії

«ПРОШУ СПАЛИТИ В КРЕМАТОРІЇ»

Майже на годину було зупинено рух електропоїздів на одній із ліній Харківського метрополітену. Місцева преса повідомила: трапився нещасний випадок, під колесами поїзда загинув літній чоловік. Однак, як стало відомо від одного з працівників УВС області, потерпілий свідомо покінчив життя самогубством. В передсмертній записці він написав: «Прожив 55 років «шикарно». Був хорошим спеціалістом. Тепер пенсіонер, жити ні на що, нікому не потрібний... Прошу спалити в крематорії».

Як не сумно, але повідомлення про самогубство в міліцейських зведеннях області останнім часом почастішали.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Оказії

ЯК У НИХ ВОДИТЬСЯ

Київськими вулицями на власному авто їхав іноземець. Певне, його замучила спрага, бо він зупинився біля бочки з квасом. Випивши, чоловік огледівся і, побачивши масивну урну, жбурнув до неї кухоль. Скляна посудина, жалібно дзенькнувши, розлетілася на скалки.

Продавщиця зчинила гучний лемент, обізвавши клієнта придуркуватим, божевільним і взагалі сволотою. Не розуміючи такої буркливої реакції на свій вчинок, іноземець швиденько пірнув у авто і дав газу. Вірогідно, що він уперше приїхав до нас і, звичайно ж, не знав, що цей кухоль — посуд не одноразового користування, як у них водиться, а тисячократного. Тож і викинув його за звичкою...

Олександр ІВАНЧУК.

Київ.

Отакої!

СТРІЛЯНИНА В МУКАЧЕВОМУ

Останнім часом почастішали випадки застосування вогнепальної зброї працівниками Мукачівського МВВС.

В області ні для кого не секрет, що чимало місцевих циган спеціалізуються на перепродажу різного контрабандного товару. Мукачівські, скажімо, полюбляють кольорові метали, скуповуючи їх, як правило, в Росії, куди споряджають спеціальні бригади. Відтак залізницею транспортують на Закарпаття. Щоб не «засвітитися» на станціях при розвантаженні, скидають нікелеві чи мідні злитки на перегонах. А потім підводою збирають.

Один з таких тарантасів, що рухався у напрямі мукачівського циганського табору, спробували зупинити працівники міліції. Але злодії добровільно розлучатися з крамом не хотіли. Аби прикрити дальше пересування нікелевого воза, зав'язали з правоохоронцями бійку. Не схолодили їх попереджувальні постріли в повітря. І після того, як одна з куль влучила в коня, візники зрозуміли — міліціонери не жартують. Злочинців заарештовано.

Лише із застосуванням зброї вдалося затримати ще одного цигана, котрий наніс ножові поранення сторожу місцевого м'ясокомбінату. Днями проігнорували вимогу працівника ДАІ двоє автомобілістів, які викрали службову вантажівку з мукачівської овочевої бази. Теж довелося стріляти по колесах. Рикошетом одного із зловмисників поранено.

А трохи раніше покататися з вітерцем на спецмашині вирішили семеро пожежників однієї з військових частин, розташованої на території міста. Як виявилося пізніше, всі вони були «під мухою». Запобігти можливим трагічним наслідкам вдалося також тільки з допомогою зброї.

Її застосування у всіх зазначених випадках компетентними органами визнано правомірним.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Коротко

«ДАНІЕЛІ» ЦІКАВИТЬСЯ Й ЖИВОПИСОМ

Упродовж трьох місяців в Італії діятиме виставка ікон із зібрання Сумського художнього музею. Відвідувачі матимуть змогу ознайомитися з чудовими зразками українського та російського духовного мистецтва XVIII — початку XX століть. Виставка організована в рамках програми українсько-італійських культурних зв'язків, започаткованої з часу будівництва в Сумах фірмою «Даніелі» трубного заводу.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

Інцидент

ПІСЛЯ ВИБУХУ

Як повідомило Управління внутрішніх справ по Донецькій області, за останні дні працівники правоохоронних органів виявили близько 400 представників кавказької національності, які незаконно мешкали в готелях, гуртожитках, державному і приватному секторі. 10 з них, що взагалі не мали паспортів, затримано. Двох притягнуто до кримінальної відповідальності за незаконне носіння холодної зброї.

Ця акція донецької міліції, проведена в рамках закону, була викликана наслідками інциденту, що виник між двома кавказцями і шахтарями Донецька минулого тижня. Від осколків гранати, яку застосували брати Л. із Грузії, один гірник загинув, двох було тяжко поранено...

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк

Кримінальна хроніка

ЩЕ ОДИН МАНІЯК

Кілька тижнів у багатьох одеських сім'ях, де є малолітні дівчатка, потерпали від чуток про маніяка, що з'явився у місті. Школярок проводжали й після уроків зустрічали мами чи бабусі, стерегли дітей на вулиці. Міліція, враховуючи характер злочинів, кинула на пошук і затримання того, хто наводив страх, понад 500 працівників.

Потерпілі, а це були дівчатка 6—8 років, розповідали приблизно одне й те саме. З ними заводив розмову хлопець на велосипеді чи мопеді, пропонував покататися, поїхати за морозивом, а коли хтось погоджувався, відвозив на безлюдні місця, де гвалтував.

З допомогою жителів міста вдалося встановити, що ймовірне помешкання маніяка слід шукати на масиві Нова Слобідка. Там і затримали злочинця працівники Усатівського відділення міліції Біляєвського РВВС. Ним виявився 23-річний кооператор. Він зізнався у вчиненні кількох злочинів. Розпочалося слідство.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ФЕРМЕРИ МИМОВОЛІ

100 селян проголосували за ліквідацію колгоспу. І хоч вийшло не по їхньому, він, схоже, сам скоро розвалиться

Не було щастя, так нещастя допомогло 14 селянам у Городнянському районі стати фермерами. Усі вони з одного господарства. Працюючи в рільничому орендному колективі, механізатори за останні три роки заробили кожен у середньому по 45 тисяч карбованців. Їхня ощадливість, вміння працювати без великих затрат, а найбільше показники в заплаті й роботі надихнули 100 трудівників господарства замахнутись у лютому на звітних зборах на основу — колгосп. Саме стільки голосів було віддано за його ліквідацію і створення асоціації орендарів. Та вийшло не по-їхньому!

Переважна більшість — 178 колгоспників з «Росії» висловились не тільки за збереження існуючої системи порядків, а й дали рішучу відсіч орендарям, відмовили їм у продовженні договору. Адже провідний колектив, очолюваний Миколою Степанцовим, успішно пораючи 1118 гектарів землі, став претендувати ще й на дві ферми з 1400 головами великої рогатої худоби. «Заробітчани», «рвачі», як їх нарекли колгоспні заздрісники, фактично робили безробітними і голову колгоспу, і бухгалтерію, і бригаду відповідальних наглядачів. А це вже більш ніж серйозні посягання!

Прецедент стався відразу після поразки орендарів: на стіл голови правління лягло 14 заяв про вихід з колгоспу. Заявники вирішили стати фермерами. Але й тут спіймали облизня: землю мов у насмішку, виділили їм у різних куточках району. Одне слово, натяк прозорий: забирайте, хлопці, заяви та не морочте людям голови — як без техніки виживете? І все ж орендарі, відчувши смак свободи, вільного хліба, вирішили наперекір усім труднощам взяти землю.

— Ми й самі спочатку дуже сумнівались, чи вийде що, — розповідає про пережите керівник колишнього орендного колективу, а тепер асоціації фермерів «Полісся», до речі, депутат райради, Микола Степанцов. — Адже вийшли з колгоспу без техніки, реманенту — без нічого! Як бути? У березні вирішили скластися по 10—20 тисяч карбованців, скільки у кого є. Наскребли 200 тисяч. За ці кошти придбали дев'ять списаних тракторів. З них за лічені дні зібрали п'ять робочих. Ще підкупили три плуги, три культиватори, дві сівалки. І встигли вчасно відсіятися!

Між окремими фермерськими наділами — 25—30 кілометрів. Економлячи пальне, техніку не ганяли щодня додому. Частенько вона працювала і вночі, доки не засіяли землю.

— По-одному, звичайно, пропали б, — кажуть. — А разом діло пішло.

Фермери поки що бідують. Не отримують зарплати — вирішили не брати кредитів, щоб не сплачувати високих відсотків банку. Але задоволені — засіяли 200 гектарів ячменем, 100 гектарів льоном, 40 гектарів гречкою, 10 гектарів картоплею. Якщо вродить гарний урожай, матимуть 6—8 мільйонів доходу. Він піде за закупівлю техніки, худоби. Думають-бо завести власну ферму.

— Нас тепер у колгосп не заженеш, — чесно зізнається Микола Розинко. — Он поряд сіяли колгоспні алкаші. Напились і сплять на полосі. Чужа земля! І я з такими порівну повинен ділитися?

У конторі колгоспу настрій у всіх пригнічений. Дізнаюсь, що «Росія», як і більшість господарств району, сидить уже «на картотеці» — не знають, чим виплатити й мінімальну зарплату.

— Ми першими розвалимось, — якось втомлено й приречено каже голова колгоспу Дмитро Рудник. — А що зробиш? Багато людей. Величезні затрати. Мало продукції.

Ситуація склалася досить парадоксальна: це він першим у районі впровадив орендні відносини в колгоспі. Але орендарі, ставши на ноги, навчившись працювати без примусу й нагляду, не захотіли ні його керівництва, ні конторського ярма. Законфліктували дві системи праці, господарських взаємовідносин. І, схоже, в нових умовах одній з них, традиційній, немає перспективи.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

Млин агроновин

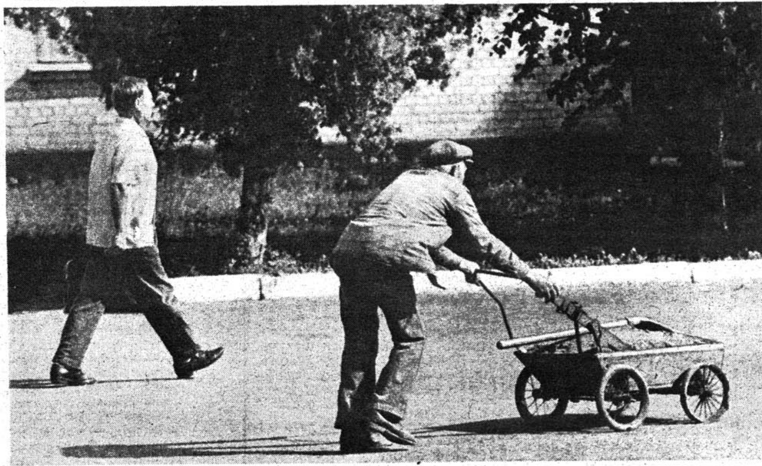
ЯК ПОРЯТУВАТИ КОЛГОСП?

На це питання дасть відповідь новостворена інформаційно-виробнича фірма «Східна Україна», президентом якої обрано голову асоціації кооперативів Миколу Мірошника із Семенівського району.

Головне її завдання — практична допомога господарствам області, республіки у переході від адміністративних методів керівництва до більш гнучких та економних структур управління, систем організації виробництва, у впровадженні внутрігосподарської кооперації, акціонування. Вже проведено навчання 70 керівників. Фірма комп'ютеризувала ряд колгоспів. Її фахівці дають методичні рекомендації бажаючим приватизувати господарства.

Сергій ПАВЛІВ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

Фотоконкурс

ФІНІШНА ПРЯМА.

Фото Михайла СВІТЛИЧНОГО.

Луганська область.

Конверсія

«Хвіст» військового монстра

До корпункту «Голосу України» зайшов електрозварник Херсонського суднобудівного заводу. Виявляється, на підприємстві понад рік стоїть збудована унікальна бурова установка. «Навіщо нам продукція, що не користується попитом»,— дивувався гість. На це та інші запитання, пов'язані з проблемами суднобудування, відповідає головний інженер заводу Федір БАГНЕНКО.

— Хороша інформація для серйозної розмови. Плавуча бурова установка «Арктикшельф» збудована за розпорядженням уряду колишнього Союзу для мурманського об'єднання «Арктикморнафтогазрозвідка». За нинішніми цінами вона коштує понад мільярд карбованців. Замовник не поспішає стати її господарем, бо не має належних коштів. Але це ще не все. Відкрию вам таємницю. На стапелі стоїть ще одна споруда — танкер-постачальник, який замовило військово-морське відомство неіснуючої держави. Та не забирає, бо саме наказало довго жити. А ми залишилися з його довгими «хвостами».

— Для кого ж тепер працюють херсонські корабели?

— Основні клієнти — цивільні морські пароплавства України та Росії, а також датські, норвезькі, англійські фірми. Ставку робимо на випуск танкерів, суховантажів, балкерів. Сімдесят відсотків ресурсів виділено під державне замовлення. Закони ринку невблаганні. За нашу продукцію замовники розраховуються доларами, адже на кожне новозбудоване судно доводиться витрачати в середньому по 5—8 мільйонів цієї валюти — в основному на придбання різного обладнання, яке в країнах СНД не виробляють. Нам гріх скаржитися на свою технологію виробництва. Вона сучасна, продумана. Якби ще з постачанням був порядок, горя б не знали.

— Федоре Михайловичу, ваша приймальня перетворилася на телетайпний зал. Телефонують з Болгарії, передають інформацію факсом з Туреччини...

— Це цілком нормально для підприємства, що дивиться за горизонт. Тепер у нас широкі ділові зв'язки. Ось тільки сьогодні мав контакти з інженерами з Китаю. Вони пропонують укласти взаємовигідну угоду, але можуть розраховуватися за наші вироби лише бартером. Подумаємо над пропозицією. Майже цілий день провів з підприємцями німецької фірми «Вулкан груп» з Бремена, в якої плануємо придбати радіонавігаційну апаратуру. Коли відверто, іноземців вабить до нас те, що тут робоча сила дешевша, ніж у країнах Європи. А отже, купити херсонське судно вигідніше, ніж будувати його в себе вдома.

Щодо співробітництва з пароплавствами СНД, то поки що виразніше вимальовуються його обриси у відносинах з моряками Примор'я.

Вже цього року обсяг нашого виробництва знизиться на 5—20 відсотків. Погане матеріально-технічне забезпечення безслідно не минає. До речі, серед наших боржників є й українські підприємства — з Нікополя, Запоріжжя, Донецька... Так ось, зниження обсягів автоматично потягне ланцюжок нових проблем. Певно, доведеться скорочувати частину робітників, інженерів або зменшувати всім зарплату. Отже, візит нашого робітника в корпункт газети невипадковий. Нерухомі матеріалізовані військові замовлення муляють очі кожному. Але життя продовжується, я вірю в майбутнє херсонського суднобудування.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

Наука

СТРАЙКОВИЙ ВІРУС

З'ЯВИВСЯ У ЛАБОРАТОРІЯХ ІНСТИТУТУ МІКРОБІОЛОГІЇ І... УРАЗИВ КОЛЕКТИВ НАУКОВЦІВ

У січні Український науково-дослідний інститут видав на-гора не нову вакцину, а... страйковий комітет. Втім, хто в наші дні не страйкував! Кому, як мовиться, не припекло! І все ж, чернігівських науковців на крайній, але перевірений життям засіб боротьби за свої права змусила піти власна безпорадність перед системою господарювання на селі і сумніви щодо потрібності її аграрної науки.

— Знаєте, як зустрічають науковців у колгоспах? — ділиться враженнями голова страйкому УкрНДІ сільгоспмікробіології, кандидат наук І. Скопіна.— Як якихось настирливих мух! Я ось виступила на нараді перед керівниками колгоспів і радгоспів, розповіла про передовий метод боротьби з хворобами картоплі, який допомагає підвищувати її урожайність. Думаєте, хтось зацікавився? Попросив наукову розробку? Виступ викликав лише посмішки: мовляв, знаємо, знаємо вашого інститутського брата. Нащо нам ті клопоти?!

Її колега по страйкому, кандидат наук В. Вовкогон не бачить в цьому нічого дивного:

— Для нинішньої господарської системи на селі наука — зайвий тягар. Голова колгоспу поставлений у такі екстремальні умови, що йому просто ніколи серйозно займатися впровадженням елементарних новітніх технологій. Він поспішає, щоб встигнути вчасно відсіятися... А там щось-таки та виросте!

На фермерів орієнтуватися поки що зарано. Вони лишень започатковують свою справу. У них найголовніша і найперша турбота, як виорати власні гектари, де роздобути техніку. Куди тут думати про віруси, вакцину, діагностикуми? Вся ця високоефективна продукція, вироблена в інститутських лабораторіях і відзначена почесними дипломами, навіть Державними преміями України, прижилася в основному в елітних господарствах, спецгоспах, ветеринарних службах.

Господарські договори науковцям нині стали діставатися все важче й важче. Першою в УкрНДІ сільгоспмікробіології збунтувалася І. Скопіна, яка категорично відмовилась їхати на село шукати «слухняного» голову колгоспу і цим своїм відчайдушним кроком позбавила власну групу премії, а також доброго відсотка зарплати.

— Я досліджую процес формування нової генетичної популяції фітофторозу картоплі,— розповідає вона.— Це досить об'ємна робота. Результатів дослідження за один рік не отримаєш. А мене та інших наукових співробітників керівництво змушує, невиправдано накрутивши накладні витрати, йти на поклін до голів колгоспів, впроваджувати яку-небудь новинку і таким чином заробляти кошти для своїх досліджень. Але ж ці ходіння потребують неабиякого часу. Відволікають від основної роботи. У нас дехто вже й забув, що таке наука — заробляють собі в колгоспі гроші на вирощуванні зернових, картоплі, виробництві винайдених у минулому препаратів. І ними всі задоволені. Ми тупцюємо на місці, займаємося самозабезпеченням, а не науковим пошуком.

В адмінконторі інституту все це називають звичайними лінощами, бажанням жити за рахунок інших.

Директор УкрНДІ сільгоспмікробіології В. Романенко, за відставку якого ратує страйком, на диво, дуже добре розуміє опозицію.

— Договори, звичайно,— наша біда,— зізнається.— Та що поробиш без них? Адже з року в рік наука фінансується по мінімуму. Сьогодні життя взагалі дорожчає з кожним днем. Як вийти із скрути? Доводиться рятувати економічне становище, як у попередні роки, лише госпдоговорами. Іншого виходу немає.

Словом, і хотів би бути, як пан, та грошей нема на жупан. «Шокова» терапія вдарила по інституту залпом нових «вилок» окладів та додаткових адмінсюрпризів-ребусів. Як прожити співробітникам наукової лабораторії на 400 купонів у місяць? Чи справедливе одержання директором інституту 16 тисяч карбованців премії за впроваджені винаходи на фоні загального зубожіння НДІ? Зрештою, коли вибухнув конфлікт, то з'ясувалося, що науковий інститут має ті самі хвороби, що й звичайнісінький кульгавий колгосп, де відсутня гласність, де все тримається на премудрих і незрозумілих для «низів» економічних розрахунках, кошторисах, а відтак і на постійних сумнівах щодо справедливості розподілу «верхами» доходів.

...Страйк після втручання спеціальної комісії Академії аграрних наук перенесено. Хоча я не дуже впевнений, що він, якщо й відбудеться, щось кардинально вирішить в умовах, коли сільськогосподарські виробники не полюють за технологічними розробками. Поки не діють закони ринку, конкуренції, відсутнє належне фінансування науки, і галузевої також, на жаль, страйковий вірус матиме сприятливий грунт для нагнітання конфронтації в суспільстві.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

ДОЛЯ ФРІДРІХА ГОФМАНА,

ЯКИЙ НІКОЛИ НЕ ЗРІКАВСЯ СВОГО РОДУ

У ЦЕНТРІ німецької культури і освіти Запоріжжя «Відергебурт» я зустрівся з Фрідріхом Гофманом, одним із тих, кого за сталінським наказом депортували восени 1941-го.

Родина Гофмана мешкала в Армавірі Краснодарського краю, коли почалася війна. Батько був механіком, мама хворіла на ноги, брат служив у війську, Фрідріх закінчував школу. Єдина їхня вина полягала в тому, що вони були за національністю німці, нащадки фолькcдойче — поселенців з Німеччини, яких наділили землею на півдні України та Росії ще за часів імператриці Катерини.

Отож повкидали їх в ешелон для перевезення худоби, не давши навіть зібратися, прихопити хоча б харчів та теплого одягу, і за чотири місяці привезли нарешті у Північний Казахстан.

— У тамтешніх колгоспах ще не зібрали хліб,— згадує пан Гофман.— Отож нам довелося рвати колоски по глибокому снігу на сорокаградусному морозі голими руками...

Потім вигнанцям оголосили, що вони є призваними до трудармії. Знову ешелон. Цього разу маршрут обдертого й голодного люду проліг до Челябінська. Будувати металургійний завод. Будувати так будувати. Але ж навіщо трудармійців кидати в концтабір, за колючий дріт, садити на баланду, бити прикладами в плечі? Бо — німці.

— Потрапив я до сьомого будзагону трудармії. Це близько п'яти-шести тисяч в'язнів. Працювали за будь-якої погоди в тому, в чому нас забрали з домівок, від темна до темна. Ночами, як звичайно, нас ганяли розвантажувати вагони. Люди мерли, як мухи.

Поряд у кам'яному кар'єрі довбав граніт для фундаменту доменної печі професор медицини із Ташкента Олександр Руш. І лише після того, як він зламав ногу і почав сам себе лікувати, йому дозволили облишити кайло і взятися за лікування трудармійців. Трудармія — то один із численних підрозділів ГУЛАГу, і порядки там були однакові, адже було єдине завдання — знищувати людей (спочатку — «ворогів народу», а далі й самі народи — українців, болгар, греків, кримських татар, німців...). Єдиний, так би мовити, гулагівський простір «от Москвы до самых до окраин».

Уже після війни Фрідріх дізнався про долю рідного брата. Його відкликали з фронту і також запроторили за колючий трудармійський дріт. Бо — німець.

Трудармія для пана Гофмана скінчилася в 46-му, але ще десять років мусив щомісяця відмічатися в спецкомендатурі МВС. На роботу його прийняли з позначкою в документах: «До особого указания».

Закінчив трирічну «Школу майстрів соцпраці», де навчалися недипломовані керівники Челябінського металургійного заводу, звернувся до заступника директора з кадрів, щоб перевели на роботу за спеціальністю. Але заступником був товариш Монахов, який заявив у очі здібному юнакові: «Не для вас, не для німців ми відкрили школу! Для вас це нічого не дає!» Знову — гірка пілюля. Хоч Фрідріх був єдиний, хто закінчив навчання на «відмінно».

Фрідріх працював і навчався в політехнічному інституті. З 1965 року — на «Запоріжсталі», років десять очолював відділ устаткування запорізького інституту «УкрНДІспецсталь». Чотири десятиліття минуло з дня їхнього скромного весілля з Марією Дауенгаер. У них двоє дітей: Олександр — заступник начальника одного з виробничих об'єднань, Єлизавета — інженер-електронник, дипломну роботу захищала німецькою мовою. Є внуки, вчаться в школі на «відмінно».

— Що б я хотів сказати через вашу газету? — замислився пан Гофман після розповіді про свою нелегку долю.— Подякувати Президентові Кравчуку за добрі наміри щодо повернення німців у місця колишнього проживання. Але чому досі не реабілітовано радянських німців як народ, який зазнав масової депортації? Гадаю, час настав.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Запоріжжя.

Чорнобиль

ЩО ЗГОРІЛО В ЗОНІ?

Щоліта до Києва надходять тривожні повідомлення: в Чорнобильській зоні почалися пожежі. Вітер піднімає радіоактивний дим і несе його за сотні кілометрів на чисті землі.

Цього року перша велика пожежа виникла на початку травня в Наровлянському районі Білорусі, і звідти вогонь перекинувся на територію 30-кілометрової зони, яка охоплює частину Київської області на лівому і правому берегах Прип'яті. Ось такі дані повідомили пожежники, які здійснюють охорону об'єктів НВО «Прип'ять» у 30-кілометровій зоні від відчуження Чорнобильської АЕС. За шість днів тільки на території України вогонь пройшов трьома з половиною тисячами гектарів землі. Зокрема пожежі знищили 1100 гектарів трав'яного покриву на полях і болотах, 2100 гектарів хвойної підстилки в лісах і 300 гектарів лісових насаджень. Згоріло також кілька десятків покинутих садиб у селах Бенівка та Кливини.

У боротьбі з вогнем брало участь 190 пожежників, багато співробітників міліції та працівників НВО «Прип'ять». Використовувалась різна техніка і вертольоти. Пожежі ліквідовано, але дорогою ціною — за рахунок здоров'я людей. Адже навіть професійні пожежники не мали сучасних засобів захисту від радіоактивного опромінення в зоні вогню, де кількість радіонуклідів зростає в десятки разів. А респіратори типу «пелюстка» від радіації під час пожежі практично не захищають. Як і раніше вогонь переважно гасять так званими «хлопушками». (Це — великий шматок листової гуми, прибитий до дерев'яної палиці). Як і під час аварії на ЧАЕС, у бій з вогнем пожежники йдуть у кирзових чоботях, бо немає ні належної екіпіровки, ні спеціальних технічних засобів.

Недавні пожежі в 30-кілометровій зоні висвітили кілька хронічних проблем. Це, зокрема, те, що Мінлісгосп України та НВО «Прип'ять» не виконують у повному обсязі комплексу протипожежних засобів у відселених селах та лісових масивах: не нанесено мінералізованих смуг, не оборано всіх кинутих сіл і лісових масивів, залишилися напризволяще зарослі бур'янами колишні поля. Те, що не було зроблено раніше, довелося виконувати під час пожежі. Зокрема, прокласти 1500 кілометрів мінералізованих смуг. Дійсно, керівництво Мінлісгоспу та НВО «Прип'ять» схопилося за роботу тільки тоді, коли припекло.

Пожежники Чорнобиля вважають, що для докорінного розв'язання проблеми пожеж у лісах 30-кілометрової зони Мінлісгоспу та Мінчорнобилю України треба створити спеціалізований лісгосп з пожежно-хімічною станцією, оснащеною сучасною технікою. А поки що у пожежників на озброєнні тільки «хлопушки» та кирзові чоботи. І велике спасибі цим мужнім людям, які, втрачаючи власне здоров'я, оберігають нас від радіоактивних вітрів.

Микола ХРІЄНКО,
оглядач з питань Чорнобильської катастрофи.

Фото автора.

Соціальний зріз

БЕРЕЖНИЦЯ — СЕЛО НА... ПОЛІГОНІ

БЕРЕЖНИЦЯ... Правда ж, гарна назва? Місцеві мешканці розповідають: вона від того походить, що розкинулося село на мальовничому березі Стоходу. Річки тихої, спокійної і чистої навіть за нашого екологічно смутного, каламутного часу. А довкола села — скільки оком кинеш — ліс та ліс... А над ним — безконеччя блакиту. Таке враження, що час зупинився років на сто, коли не більше. Сюди добиратися не просто: автобуси не ходять. Всі в районі і в області знають, що таке село є, ще живуть там люди, народжуються діти... А кількадесят літ офіційно вважалося, що Бережниці... немає. Є просто територія полігону однієї з військових частин. А раз, мовляв, це — полігон, то на ньому ніхто й не має жити. Але правда в тому, що село це, як то кажуть, жило...

...Вісім кілометрів лісом, щоб утрапити в Бережницю, подолав на машині за 50 хвилин, йшов би стільки ж. Одне слово — бездоріжжя. Посеред села — центру, як такого, в нім немає — великий дерев'яний хрест з пересохлим вже вінком. Неподалік — сільський клуб. Хто б подумав — клуб. Оця благенька дерев'яна хатина, чотири на п'ять метрів. Віконця маленькі, лави й стіл — саморобні. В літній кухні котрогось із господарів — щось подібне до магазину. Є ще, кажуть, і медпункт, але не працює. А школа? Як з'ясувалося, також є... в хаті тракториста радгоспу Миколи Білоуса. У двох кімнатах мешкає його сім'я, ще у двох — трикласна початкова школа, в якій сімнадцятеро дітей. Стоять тут дев'ять учнівських парт. Точнісінько такі, за якими я сидів у п'ятдесятих роках. Бачок із водою, відро, швабра, віник — чи не все приладдя. Хтось із лісу приніс горстки польових квітів. На стіні — портрет Шевченка. І на тім спасибі, що Микола Білоус віддав для місцевої школи, коли стара халупа, в якій вчилися діти, розвалилася...

Завідуюча цією школою Галина Шевчук 15 років представляє «педагогічний колектив» у своїй особі. Похвалилася, що тепер їй легше — на допомогу прийшла молода дівчина Валентина Бусел, котра нещодавно закінчила... десятирічку. Їй довірили першокласників.

— Ми стали вже цивілізовані,— розповідала Галина Шевчук.— Два роки тому в село провели електрику, люди почали купувати телевізори. А нещодавно в одного навіть телефон з'явився. Ось тільки радіолінії ще немає. Та з цим ще так собі, а от школа дуже потрібна. В Бережниці є сто дітей віком до чотирнадцяти років. Чую, що народжуваність всюди зменшується, а в нашому селі, слава Богу, збільшується.

Дізнався я, що сорок дітей ходять в середню школу, що в Троянівці. Це — сім кілометрів звідси. До школи діти дістаються разом з дорослими, котрим на роботу, в кузовах вантажівок. А зі школи — хто як може.

Це ще нічого, коли літо. А дощової осені, снігової зими... Страшно уявити, а діти ходять темним лісом роками. А батьки просять: збудуйте школу. Та ніхто їх не чує.

Зазнайомився я в Бережниці з Федором Шевчуком. Старожил. Він розповів, що років з 50 тому в селі було **120 садиб, тепер — 66.**

— Нас насильно не один раз виганяли з рідних місць, казали — йдіть, куди хочете,— говорить Федір Харитонович.— Лякали Сибіром, забороняли будуватися, обрізали землю по під самі вікна, штрафували... А як же його покинути, рідне село? Була в селі церква — спалили, працював водяний млин — зруйнували, знищили навіть ферми. Всі за нас забули. Знущалися, кому як хотілося. Та всупереч усьому злу ми жили. Тепер, коли Україна стала самостійною, може й за нас подумають.

Справді, дивом Бережниця вижила. Поліське село під бомбами і снарядами, всілякими погрозами й залякуванням, притрушене окрім усього того зла чорнобильською бідою, вистояло однак. Сьогодні тут майже кожен господар тримає кілька корів, телиць та бичків і власного коня, щоб землю обробляти. А деякі жителі орють і сіють... коровами. Як по війні, що від неї вже мало не 50 літ. Чоловіки працюють хто в лісництві, хто в радгоспі, а хто й виїжджає на заробітки. Жінки — вдома. Доглядають худобу, збирають у лісі гриби і ягоди, плекають діти. Слава Богу, тут у двадцяти сімей по п'ятеро й більше дітей, а в дев'ятьох — більше як по десять.

Де народжують?

— Я народила четверо,— розповідає Галина Шевчук,— у пологовий будинок в Троянівку возив мене чоловік на мотоциклі. Так майже з усіма...

Найбільше дітей у сім'ї Ольги та Олексія Скулинців — п'ятнадцятеро, в Оксани й Федора Портянків — чотирнадцятеро, двадцять п'ять онуків.

Вже й у меншої дочки Ліди — дев'ятеро дітей.

— Можна жити,— каже Оксана Василівна.— Останнім часом із села нас не виганяють, молодь почала будуватися. Ось тільки цегли й шиферу ніхто не продає. Навколо, самі бачите, лісу багато, та от заборони на все великі.

Ліси тутешні справді багаті на ягоди та гриби. Грибовар Василь Смітюх здає щорічно близько трьох тонн сушених, 35—40 тонн — варених грибів.

Добре родить картопля. Земля придатна для вирощування льону. Сільчани здають молока й картоплі значно більше за інші села. Люблять люди і бджільництво. Бачив вулики, як у казці: видовбані з кругляків сосни й дуба, яким по кількасот літ. Десь отакі-от вважають за пам'ятки природи, ще й — історії. Найбільше допікає бджолярів, що із цукром сутужно. Коли треба бджіл підгодувати, його ніде купити.

Проте Бережниця живе. Самі себе рятують люди. Хто як уміє і може. Та коли на полігоні зчиняється стрілянина, коли від вибухів бомб і снарядів деренчать у хатах шибки і плачуть діти, люди виходять з хат, дивляться на небо й шепочуть: «Господи, пронеси...». В селі всі пам'ятають, як кілька літ тому одна бомба впала на подвір'я Миколи Портянка, де від її вибуху згорів сарай. Це щастя, що ще так. Бо про те, що військові стрілятимуть, ніхто мешканців не попереджає. Навіщо, мовляв, коли Бережниці немає. Донедавна це село навіть не позначали на картах. Мабуть, з цих міркувань сюди рідко хто навідується з району, а тим більше — з області. Обминають Бережницю й депутати різних рангів. Як казали мешканці села, я — один-єдиний «начальник» з Луцька, який тут побував. Прикро, та людей цього, забутого Богом і людьми, села згадують лише тоді, як треба здавати молоко чи картоплю, йти хлопцям в армію, коли кандидатам в депутати потрібні голоси виборців.

Бережниця. Чи не правда, гарна назва? Береже? Бережена — обережена була? Само село було оберегою, берегинею? І живуть у цім селі люди добрі, роботящі. Небайдужі до рідного краю. Але ж — як живуть?

Богдан БЕРЕКЕТА,
Волинська область.

—На відпочинок у Карпати? За кордон?—Нема проблем!

З такого запевнення почав розмову з нашим кореспондентом генеральний директор «Укрінтурзовнішторгу» Віталій БЕЗНОСЮК.

— Віталію Дмитровичу, колишній «Інтурист», як відомо, зазнає уже не першої трансформації. І ось дійшли чутки, що тепер основні його функції виконує ваше об'єднання. Це справді так?

— Значною мірою так, але перед працівниками «Укрінтурзовнішторгу» сьогодні стоїть ширше завдання. І, насамперед, значно покращити, а коли точніше, починати зовсім по-новому, на рівні найвищого класу організовувати сервіс для іноземних туристів, численних бізнесменів, які приїздять в Україну. Починаючи від їх розміщення в готелях, до організації комерційних зустрічей, поїздок тощо. Ця справа, що й казати, в Україні була вкрай занедбана. Але поряд із тим «Укрінтурзовніторг» почав широко займатися розвитком не тільки зарубіжного туризму, а й проведенням поїздок по Україні і країнах СНД. Цього в колишнього «Інтуриста», як ви пам'ятаєте, не було.

— Літо — пора відпусток, активного відпочинку... Що можете запропонувати в сьогоднішній нелегкий час нашим людям?

— Адрес можу назвати чимало. Ось хоча б закордонні круїзи Середземним морем на комфортабельному теплоході «Собінов», відпочинок в Італії, в Греції на Егейському морі. Всі ці путівки ми продаємо за цілком доступними цінами.

— А відпочинок у курортних зонах України?

— Крім півдня, порадив би прекрасний індивідуальний і сімейний відпочинок у Карпатах, у спортивно-оздоровчому комплексі «Тисовець». Він не має конкуренції серед інших подібних установ для любителів спорту, усіх тих, хто бажає відпочити в екологічно чистих і мальовничих місцях України.

— І якщо хто захоче скористатися вашими послугами, до кого звертатися? Куди і як телефонувати?

— Ми розташовані у Києві по вулиці Леніна, 26. Телефон: 229.84.54. Наші співробітники радо дадуть докладну інформацію щодо будь-якого маршруту.

Валерій ПІВЕНЬ.

Фотоконкурс

ДВІ ДОЛІ

Фото Михайла СВІТЛИЧНОГО.

Спорт

ІМЕНИНИ ЛУЖНОГО

Коментар

Цей день був по-справжньому успішним і святковим, для захисника київського «Динамо» Олега Лужного. Посудіть самі. Зранку, прилетівши до Луцька на матч з місцевою «Волинню», Олег успішно склав два іспити і завершив навчання в Луцькому педінституті. Увечері його команда виграла у господарів, а він забив ефектний гол, будучи під гострим кутом до воріт. Нарешті, як найкращий гравець у складі динамівців, одержав приз — пральну машину, а від матері — велику каструлю з полуницями. Чом не іменини?..

Матч у Луцьку був цікавим і не залишив байдужими численних глядачів, які гаряче вітали хорошу гру обох команд, влаштовували живу хвилю на заповнених вщерть трибунах. У складі киян, окрім Лужного, відзначив би Ковальця, Бецу, які грали добре і голи красиві забили. Багато працювали Яковенко і Безсмертний. Але найкориснішим, як на мене, був Саленко, хоч і не відзначився результативністю.

У господарів прекрасні бомбардирські якості продемонстрував Топчієв, а його команда — завидну волю. Адже «Волинь» програвала 0:3, але звела розрив у рахунку до мінімуму.

Кияни практично забезпечили собі місце в фіналі чемпіонату. А от у першій групі ситуація, схоже, загострюється. «Шахтар», з усього видно, надію наздогнати «Таврію» не полишив.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Луцьк—Київ.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат України з футболу. Вища ліга.

ГРУПА А.

«Чорноморець» — «Торпедо». 2:1 (1:0). 950 глядачів. Суддя І. Ярменчук (Київ). Голи: Гусєв (8), Гецко (77, з пенальті) — у господарів; Заєць (67) — у гостей. Попереджено Марєєва («Торпедо»).

«Евіс»— «Шахтар». 1:6 (0:5). 7000 глядачів. Суддя В. Головко (Дніпропетровськ). Голи: Машнін (59) — у господарів; Ребров (5, 25, 32), Щербаков (6), Погодін (36), Ященко (72) — у гостей. Попереджено Жениленка («Евіс»).

	І	В	Н	П	М	О
Таврія	14	9	4	1	22—8	22
Чорноморець	15	7	7	1	25—9	21
Шахтар	14	8	4	2	26—8	20
Металург	14	5	5	4	16—12	15
Торпедо	14	5	5	4	15—11	15
Кремінь	15	4	7	4	12—15	15
Карпати	14	3	5	6	10—15	11
Евіс	15	3	3	9	10—24	9
Нива Вц	15	3	3	9	11—30	9
Темп	14	2	3	9	7—22	7

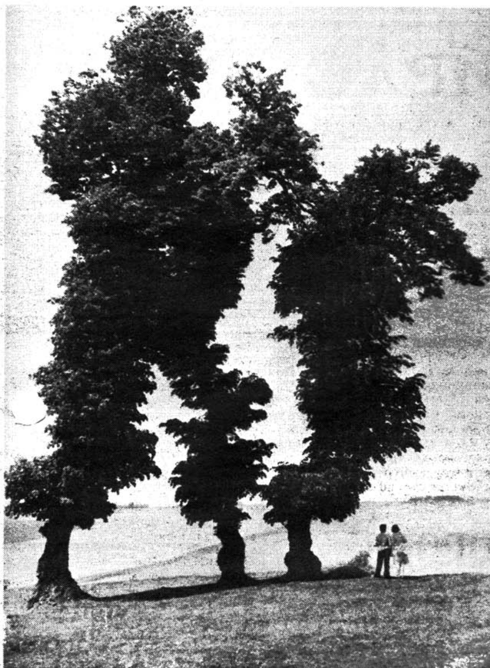
ГРУПА Б.

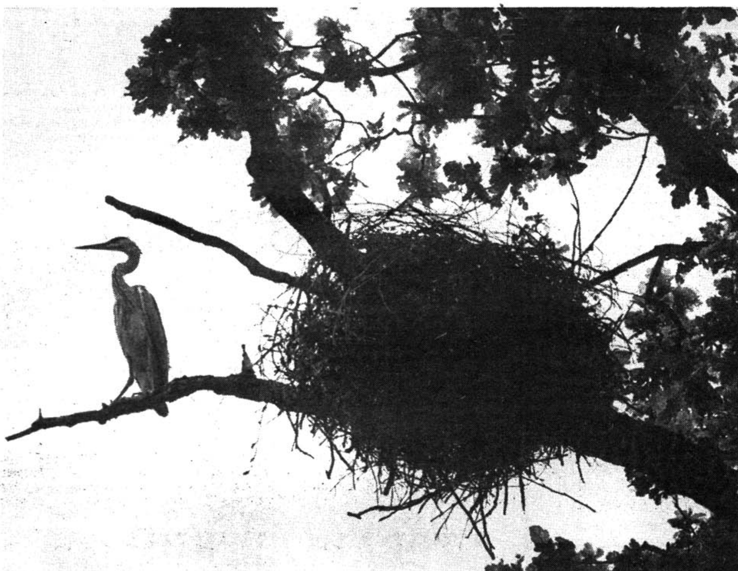
«Волинь» — «Динамо». 2:3 (0:2). 20 000 глядачів. Суддя М. Сидор (Львів). Голи: Топчієв (72, 81) — у господарів; Беца (15), Ковалець (44), Лужний (49) — у гостей. Попереджено Шарана («Динамо»).

	І	В	Н	П	М	О
Динамо	15	11	4	0	23—8	26
Дніпро	15	8	2	5	18—13	18
Металіст	14	6	4	4	17—12	16
Нива Тр.	14	6	4	4	11—7	16
Буковина	14	6	4	4	14—12	16
Волинь	14	7	1	6	20—15	15
Зоря-МАЛС	15	5	3	7	19—20	13
Нафтовик	14	4	3	7	7—17	11
Прикарпаття	14	2	4	8	3—13	8
СК Одеса	15	2	1	12	10—25	5

ПЕРЕХІДНА ЛІГА. «Лисоня» — «Андезит» — 1:1, «Промінь» — «Дністер» — 1:2, «Електрон» — «Газовик» — 2:1, «Олімпік» — «Явір» — 1:2, «Титан» — «Океан» — 0:1, «Гірняк» — «Море» — 0:0, «Бажановець» — «Антрацит» — 1:0.

Товариський матч. Данія — СНД — 1:1.

Сьогодні — Всесвітній день охорони навколишнього середовища

ЕКІПАЖ ОДНОГО КОРАБЛЯ

В одній з моїх тек, з позначкою «Чорнобиль», крім інших документів зберігається й копія доповіді професора, радника Президента США Мельвіна Голдмана, яку він у жовтні 1990 року виголосив у вахтовому селищі Зелений Мис на Міжнародній конференції з біологічних аспектів аварії на ЧАЕС.

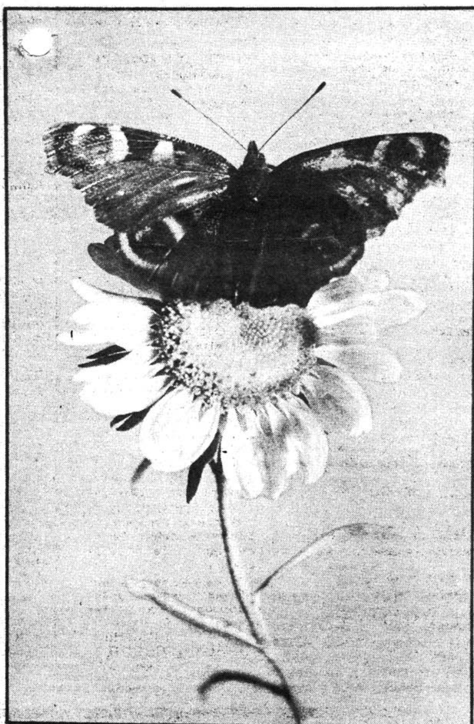
У доповіді американського вченого є, зокрема, такі рядки: «Фотозйомка району Чорнобильської АЕС велася спеціальним космічним супутником з великої відстані від Землі. Передані з нього фотознімки засвідчили, що висота хмари, яка утворилася внаслідок вибуху й наступних викидів, досягла 10 кілометрів. Уже через два дні після аварії за методиками, прийнятими у військово-повітряних силах США, радіоактивна хмара була змодельована й дані про її подальший рух постійно закладалися в комп'ютер.

Ця радіоактивна хмара рухалася на Середній Захід, Центральну Європу, Скандинавію. Потрапила вона і в Західну Європу, де зупинилася в Альпах. Потім повітряні потоки перенесли її в райони Східного Сибіру, в Азію й Африку. Далі чорнобильська хмара «переправилася» через Атлантичний океан і досягла Північної Америки. У США випала велика кількість стронцію...»

З доповіді американського вченого видно, що нині всі жителі планети Земля залежать один від одного, як екіпаж одного корабля. І всім нам хочеться, щоб той корабель не зазнав катастрофи в космічному океані, щоб люди завжди милувалися такими куточками природи, як ті, що їх бачимо на фотознімках **Василя БАБУХА, Миколи ТКАЧІВСЬКОГО, Василя БАЛЮХА** та **Андрія КОТЛЯРЧУКА.**

Микола ГОРИЦВІТ.

Експрес-новини

Закінчився триденний візит міністра оборони Угорщини Фюра до Франції. Він зустрівся з міністром оборони країни Жоксом. Відбувся обмін думками з питань військового співробітництва, майбутньої оборонної ролі Західноєвропейського союзу, конфлікту на території колишньої СФРЮ та перспектив двостороннього військово-промислового співробітництва. Під час візиту угорський міністр оборони відвідав кілька військових об'єктів.

* * *

Папа Римський Іоанн-Павло II відбув на сім днів до Анголи. Це дев'ята подорож римського першосвященика до Африки. Він зустрівся з Президентом Анголи душ Сантушем. Папа Римський вирушить потім до західноафриканського архіпелагу Сан-Томе і Принсіпі.

* * *

Триває обстріл столиці та інших районів Боснії і Герцеговини. Президент Сербії Мілошович висловив готовність піти у відставку, якщо такий крок приведе до скасування санкцій ООН проти бєлградського уряду. Сербське населення Боснії і Герцеговини відтепер не перебуває під безпосереднім контролем Сербії, зазначається в доповіді ООН, тим часом як хорватські сили здійснюють рейди на територію Боснії.

* * *

У Ріо-де-Жанейро продовжується міжнародна конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку. В ній беруть участь представники 180 країн світу, державні діячі і дипломати. Координатор конференції, представник Канади Стронг заявив, що марнотратний і деструктивний спосіб життя багатої частини населення земної кулі не може підтримуватися коштом бідного прошарку і природи.

* * *

Польський парламент зібрався на триденну сесію. На порядку денному стоять питання з проекту бюджету, зокрема обговорюватимуться пропозиції про скорочення бюджетного дефіциту шляхом зменшення витрат і збільшення податків. МВФ вимагає скоротити бюджетний дефіцит як основну умову для відновлення своєї підтримки Польщі.

У парламентах світу

СЕСІЯ НАБИРАЄ ТЕМП

На восьмій сесії Верховної Ради Казахстану, що проходила в Алма-Аті, прийнято у першому читанні проект закону «Про імміграцію». Подією стало створення групи, яка назвала себе «Громадянська злагода». Нині обговорюється проект Конституції.

Що стосується закону «Про імміграцію», то його обговорення мало діловий характер. Хоча деякі депутати і заперечували проти такої послідовності — спершу закон, а потім Конституція. Керівник групи розробників проекту С. Зіманов підкреслив, що проблема біженців та репатріантів стає дедалі гострішою в республіці. Парламентарії в основному обговорювали два шляхи вирішення цієї проблеми: ізраїльський, коли всіх співвітчизників збирають під одним дахом і виділяють допомогу, і німецький, коли іммігрантам пропонується залишатись в місцях проживання і надається економічна допомога. Однак як для парламентаріїв, так і для багатьох спостерігачів, в тому числі і журналістів, залишилось неясним: який шлях обере Казахстан. Передбачається, що у цьому питанні республіка піде шляхом Ізраїлю. В усякому разі статті майбутнього закону сприяють цьому.

Відповідно проекту закону, а він має вступити в силу з вересня цього року, співвітчизники, що проживають за кордоном, зможуть вільно повертатись на свою історичну батьківщину — в Республіку Казахстан. А створенням необхідних умов життя для біженців і переселенців, їхнім працевлаштуванням буде займатись уряд, Комітет по міграції, Міністерство праці республіки. Квоту імміграції на кожен календарний рік (вона визначає граничне число і види іммігрантів з поміткою країн, а також матеріально-фінансові ресурси, необхідні для їхнього прийому, облаштування і адаптації, регіони, куди вони мають переселитись), визначає Президент Республіки. До того ж квотою передбачається більша допомога і ширша система пільг для біженців і репатріантів, що вимушені були покинути територію республіки в період масових репресій, насильницької колективізації і в результаті антигуманних політичних акцій, а також їхнім нащадкам.

Незалежна група «Громадянська злагода» проголосила, що ставить перед собою такі цілі: побудова громадянського суспільства і досягнення міжнаціональної злагоди, захист прав усіх національностей і запровадження в Казахстані на державному рівні двомовності (до речі, під час обговорення проекту Конституції це питання стояло в центрі уваги). Група планує добиватись ратифікації Всесвітньої декларації прав людини парламентом республіки.

Також у ході засідань заслухано доповіді Прем'єр-міністра С. Терещенка про хід економічної реформи і голови правління Національного державного банку Г. Байназарова про становище грошового обігу в республіці.

Тетяна КОСТІНА.

Алма-Ата.

ТОВАР ЛЕГКИЙ, ТА ДОРОГИЙ

А як у них!

Напис «лайт» ви можете побачити в більшості країн світу на етикетках сиру і маргарину, жувачки і шоколаду, масла і бульйонних кубиків. «Лайт» можна в даному разі перекласти як «полегшені». Що ж криється за цим на перший погляд загадковим поняттям?

Про феномен «лайт» заговорили у другій половині 80-х років, коли почався масовий наступ на жири, що містяться в продуктових товарах і винні в появі надлишку холестерину в крові, а отже — у склерозі кровоносних судин. Відтоді кількість товарів з етикеткою «лайт» стрімко зростала, і сьогодні у продажу можна нарахувати їх уже кількасот.

У списку найпопулярніших «лайт» лідирують сир, жувачка, плавлені сири, майонези, маргарин, бульйони і масло. Попит на них зростає весною і влітку, головним чином у великих містах, мешканці котрих більше, ніж селяни, дбають про фігуру і стараються не допускати надмірного вмісту холестерину в організмі. Відзначимо, що незмінно популярні продукти «лайт» у представниць прекрасної статі.

Проте, вважають спеціалісти, хоча «лайт»-продукцій й величезна кількість, досі нема чітких критеріїв, за якими можна було б визначити, чи товар відповідає цьому найменуванню. Ярлик «лайт», у принципі, можна «начепити» на будь-який продукт, супроводивши його появу належною рекламою. За словами продавщиці одного з приватних магазинчиків Парижа, це просто вигідно, тому що ціна такої продукції вища від ціни на звичайний товар.

Комісія Європейських співтовариств розробляє нині директиву, котра зобов'язує виробника при маркіруванні продуктів харчування як «лайт» вказувати на етикетці процент вмісту в ньому різних елементів — цукру, жирів, води тощо. Так, масло може бути назване «лайт» тільки в тому разі, коли жирів у ньому буде удвічі менше проти звичайних 80 відсотків.

Олександр ШИШЛО.

БІ-БІ-СІ: ОБ'ЄКТИВНО І ДЛЯ ВСІХ

Презентація

Вперше за останні десять років українською мовою заговорило Бі-бі-сі. Першого червня передача відбулася о 21-й годині, і прозвучали в ній інтерв'ю прем'єр-міністра Великобританії Дж. Мейджора і Президента України Л. Кравчука. З 2 червня українське Бі-бі-сі можна слухати від 21-ї години до 21-ї 30 хвилин на хвилях 49 і 31 метр, частоти 6060 і 9585 кілогерц.

Чому саме британська радіостанція заговорила українською, повідомив на пресконференції директор-контролер європейських служб Бі-бі-сі Е. Тауссіг, який, до речі, свого часу від імені цієї радіостанції поздоровив нашу газету з її заснуванням. На його думку, в Європі сьогодні переважають дві тенденції: з одного боку, потяг держав до зближення, з іншого — бажання кожного народу відчути себе окремою вартісною спільнотою. «Українці теж цього хочуть»,— заявив Е. Тауссіг.

Стало відомо на цій пресконференції й те, чому Бі-бі-сі в минулі часи однозначно таврувалося клеймом «ворожого» чи «підривного» голосу. «Ми виходимо з того, що кожна людина має право на інформацію. Вичерпну, але зважену»,— сказав Е. Тауссіг. І разом з керівником російської служби Д. Мортоном повідомив про головні принципи роботи своєї радіостанції. Вони прості, як світ, а тому й були тривалий час недоступні для нашої журналістики: якомога менше інструкцій у роботі журналіста і опора на власний досвід і сили, об'єктивність і право журналіста на власну точку зору, тісний зв'язок внутрішнього і зовнішнього мовлення і триєдиність сфер роботи: інформація, освіта, розважальні теми.

Планує британська радіостанція відкрити і власне невелике бюро в Києві і залучати до його роботи не тільки тих журналістів, хто вже стажується в Англії, а усіх, хто здатний здобувати й подавати інформацію з місць. Є серед завдань української Бі-бі-сі, як на мене, й найважливіше. Його висловив Д. Мортон: «Ми хочемо передавати інформацію про Україну в контексті світових подій». І правильно, бо ми нерідко перебуваємо в ейфорії самозахоплення від власних здобутків, а навколишній світ ставить нам свій «діагноз». Тож, як мовиться, й свого навчайтесь, і чужого не цурайтесь.

Володимир СКАЧКО.

НА ЗНІМКУ: прем'єр-міністр Великобританії Дж. Мейджор дає інтерв'ю старшому продюсерові О. Сологубенку (Україна) в присутності керівника української служби Бі-бі-сі Е. Робсон.

Коротко

● Спроба керівництва Молдови розв'язати придністровський конфлікт надзвичайними заходами є політичною помилкою. Про це заявили на прес-конференції у Кишиневі лідери молдовської Соціал-демократичної партії. Вони вважають, що «Молдова приречена розв'язати цю кризу мирним, виключно політико-дипломатичним шляхом».

● Півтора мільярда карбованців попросив у Росії уряд Киргизстану. Як повідомили місцеві представники, в багатьох сільських районах республіки вчителі й лікарі не отримують гроші вже кілька місяців.

● Білорусь стала тринадцятою з колишніх радянських республік, яка встановила дипломатичні відносини з Ізраїлем. Угоду про це підписали білоруський прем'єр-міністр Кебич та міністр закордонних справ Ізраїлю Леві.

● Шкоду, завдану Литві п'ятдесятирічним перебуванням на її території радянських військ, власті республіки оцінюють у 150 мільярдів доларів. Як заявив литовський міністр без портфеля Абішала, його республіка згодна одержати за це компенсацію як валютою, так і поставками зброї.

● Ввести повний візовий режим в Естонії з 1 липня ухвалив уряд цієї прибалтійської республіки. Підставою для отримання візи буде тільки письмове запрошення, засвідчене естонським департаментом міграції.

● Наказ розстрілювати на місці мародерів і дезертирів видав міністр внутрішніх справ Азербайджану Гамідов. Як повідомляється, за дезертирство вже розстріляні шість військовослужбовців. Мародерів серед співробітників азербайджанського МВС, на щастя, поки що не зафіксовано.

● Понад 15 тисяч жителів Білорусі підтвердили своє бажання бути комуністами. Перереєстрація колишніх членів КПБ, нині Партії комуністів Білорусі, засвідчила, що прихильників комуністичної ідеї можуть знову стати впливовою політичною силою в республіці.

● Державна рада Грузії скасувала міністерство безпеки й прийняла рішення замість нього створити нову спецслужбу — інформаційно-розвідувальне бюро. Його керівником призначено члена Держради 30-річного філософа Батіашвілі.

Фотофакт

...ик-кульська область Киргизстану відома не лише тим, що тут знаходиться диво природи — озеро Іссик-Куль, на якому полюбляє відпочивати нинішній Президент республіки. У межигір'ях, де ростуть справді медові трави, киргизстанські землероби заготовляють корми для худоби. М'ясо й молоко тут найвищої якості, і з нього виробляють чи не найкращу у республіці м'ясомолочну продукцію.

НА ЗНІМКУ: хоч день улітку, як рік, але все ж косарі вирішили не втрачати часу й обідають просто в полі.

Фото Олексія КОЛОСОВА.

Отакої!

...ИВОЗЯТЬ РЕЛІКВІЇ, А ПРОДАЮТЬ СОВІСТЬ

На Єлгавській митниці затримано вантаж, в якому були рідкісні медалі, срібні монети (7 кілограмів), а також зброя XIII сторіччя та інші речі, які являють собою історичну цінність.

Порушено кримінальну справу щодо громадян, які хотіли вивезти ці реліквії за межі Латвійської Республіки.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Рига.

Погляд

СТАРІ ТРАДИЦІЇ — ДОБРІ ТРАДИЦІЇ

У центрі міста Левоча (на сході Словаччини), заснованого ще на початку XV століття, стоїть так звана «клітка сорому» (на знімку). Туди саджали купців, власників крамниць, котрі дозволяли собі негарні вчинки, як-от, приміром, обман співгромадян.

Нині клітка, звісно, порожня, але служить нагадуванням, що кожен, хто непорядний вчинок здійснює, заслуговує покарання. Непогано було б декотрим ділкам сьогодення замислитися...

Фото ЧТК — ІТАР — ТАРС.

На зв'язку — Оттава

ПРО НАС ТАКИ НЕ ЗАБУВАЮТЬ

ЧИ ВСЕ МИ ЗНАЄМО ПРО КАНАДСЬКУ ДОПОМОГУ УКРАЇНІ!

Як відомо, Канада стала першою державою, яка прорвала кредитну блокаду навколо України. Але на цьому двостороннє співробітництво не зупинилося. Чимало спільних проектів у різних галузях здійснюються сьогодні. Розробляються цікаві й детальні плани на майбутнє.

Докладнішу інформацію про програми співробітництва між двома державами нам надав **Пол ФРЕЙЗЕР**, виконавчий директор відділу з питань допомоги країнам Центральної і Східної Європи, що був створений з ініціативи міністерств закордонних справ і зовнішньої торгівлі Канади. До речі, першим директором цього відділу був Нестор Гайовський, нинішній повірений у справах Канади в Україні.

Співробітники підрозділу, що його очолює Пол Фрейзер, працюють над розробкою конкретних програм допомоги і взаємовигідного співробітництва з державами нової демократії, зважаючи на їхні потреби й економічний потенціал. Скажімо, програма для України включає в себе такі напрями: сільське господарство, розвиток кредитних установ, демократичний розвиток і права людини, охорона здоров'я, гуманітарна допомога, навчання англійської мови в Україні, менеджмент і консалтинг, торгівля й інвестиції, підтримка регіональних ініціатив.

Пол Фрейзер наводить цифри: із загального трирічного бюджету його відділу, сума якого — 25 мільйонів доларів, лише за минулий фінансовий рік (1 квітня 1991 року — 31 березня 1992 року) частка допомоги Україні становила 6,3 мільйона доларів. Ця сума є лише доповненням федерального уряду Канади до проектів, організованих і фінансованих окремими канадськими організаціями і установами.

Наприклад, добре, на думку канадських урядовців, працює програма навчання фермерів з України, організована Гранд-Маковін Коледж в Альберті. Вона передбачає здобуття практичного досвіду в організації фермерського господарства, набуття навичок ринкових досліджень, практичного діловодства й техніки ведення господарства відповідно до місцевих екологічних і ринкових умов. Проект розрахований на п'ятнадцять місяців. Федеральний уряд для цього проекту виділив 690 тисяч доларів.

Цього ж року в Канаді проходили навчання за спеціальною програмою групи українських ветеринарів і зоотехніків, які разом з канадськими інструкторами додатково підготують в Україні 270 спеціалістів з молочнотоварного виробництва і 144 ветеринари.

Важливим, на думку керівників відділу, є проект у галузі охорони здоров'я, що тісно пов'язаний з програмою медичного забезпечення для чорнобильських дітей. Університет Альберта в Едмонтоні організував спеціальні курси підготовки українських лікарів, що працюють у Київській дитячій лікарні № 1, яка, за переконанням фахівців з Канади, змогла б стати моделлю педіатричної лікарні високого рівня. На цей проект асигновано 760 тисяч доларів.

Українсько-канадська федерація професіоналів і підприємців організувала проект допомоги урядові України для підготовки управлінців та стажування їх в урядових департаментах Канади. Водночас шість канадських консультантів будуть дорадниками в уряді України. На цю програму з федеральних фондів виділено 772 тисячі доларів.

Як про один з важливих індустріальних проектів нам розповіли про співробітництво між міжнародною корпорацією «Дресер Ранд Канада» і ужгородськими газовиками. Компанія «Вінквін Індастріал Продактс» і Дніпропетровський сталеливарний завод співпрацюють у ділянці підвищення якості залізничних осей з метою їх експорту. Компанія «Мінакер Ентерпрайсіз» розробляє проект створення спільного підприємства з Інститутом електрозварювання імені Є. Патона в машинобудівній галузі.

Отже, програма допомоги Україні справді дуже широка і різнобічна, немає можливості описати хоча б третини того, з чим нас ознайомили. Пол Фрейзер і його колеги вірять, що співробітництво інтенсифікуватиметься. Щоправда, під кінець розмови довелося почути й про те, що реально можна буде говорити про перспективу розширення міждержавних відносин на різних рівнях і в різних напрямках лише після того, як дипломатичні місії й торговельні представництва в обох країнах будуть остаточно сформовані й повноцінно працюватимуть для потреб, які зростають.

Анатолій НІКУЛА, спеціальний кореспондент «Голосу України»,
Степан ЯВОРСЬКИЙ, кореспондент українських газет Канади і США.

Оттава (факсом).

Справи бізнесові

ПРИВАТИЗУВАТИ ТРЕБА, АЛЕ — ЗА ЗАКОНОМ

Процес приватизації та роздержавлення у Вірменії розпочався майже рік тому. Ніхто в республіці не сумнівався в його необхідності під час переходу економіки до ринкових відносин. Але як це відбувалося і відбувається й досі, дивує багатьох. Адже досі процес приватизації майже не регламентується законом.

Парламент Вірменії прийняв лише закон про приватизацію землі, що сьогодні підноситься до рангу найбільшого досягнення. Однак в інших сферах народного господарства приватизація здійснюється на основі окремих урядових рішень. Тому різко збільшилася кількість правопорушень. У зв'язку з цим Комісія Верховної Ради республіки з економічної самостійності і розвитку економіки Вірменії нещодавно виступила на сесії парламенту з пропозицією зупинити хід приватизації до прийняття відповідних законів. Проте ініціатива не знайшла підтримки серед депутатів. Парламентарії прийняли рішення доручити прокуратурі республіки розслідувати випадки правопорушень і на цьому заспокоїлись.

Схоже, дії депутатів підштовхнули парламентську комісію, яка готує відповідні закони. Вона вирішила поінформувати (поки що ще тільки журналістів) про основні положення вже розробленого проекту закону про приватизацію.

Як заявив голова комісії Р. Торосян, у проекті розроблені механізми боротьби з правопорушеннями. Що ж до того, безплатно чи ні приватизуватимуться підприємства, то голова комісії відповів: передбачається одну третю об'єктів, що належать приватизації, протягом року передати в приватні руки безплатно.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Подробиці

ПРЕМ'ЄР, КОТРИЙ ПОКИ ЩО З НАМИ

Як і очікувалося, кульмінацією політичного життя постреферендумної Литви стало питання про відставку прем'єр-міністра Вагнорюса. Після тривалих обговорень більшість парламентських фракцій прийшли до єдиного висновку: далі, ніж зазначено в заяві прем'єра про відставку, він не повинен залишатися в уряді.

Більшість депутатів обурена тим, що Вагнорюс абсолютно не рахується з Верховною Радою республіки, не з'являється на засідання, хоча його й запрошують, мотивуючи це тим, що з «недостойними та нечесними» депутатами йому немає про що говорити. А тим часом, коли державна заборгованість Литви колишнім радянським республікам досягає катастрофічної суми — майже 6 мільярдів карбованців, щедро надаються мільйонні суми організаціям та засобам масової інформації, що підтримують лінію прем'єра.

Питання про відставку прем'єра ускладнюється ще з однієї причини. Парламентська меншість, що об'єдналася в коаліцію «За демократическую Литву», після референдуму почала бойкот засідань Верховної Ради Литви. Тому заяву про відставку Вагнорюса не можна поставити на голосування, бо немає кворуму. Умова повернення коаліції до зали засідань така: вибори до парламенту повинні бути призначені вже на вересень цього року. Правда, прогнозується ще один можливий хід коаліції. Після того як, зібравшись разом, депутати приймуть рішення про проведення дострокових парламентських виборів, члени коаліції знову залишать зал засідань, і питання про відставку Вагнорюса, який на сьогодні є чи не єдиною опорою нинішнього «Саюдісу» та його депутатів в структурах найвищої влади республіки, знову зависне в повітрі. Тим паче, що тоді він залишиться головою єдиної реально діючої структури влади.

Перша зустріч Вагнорюса з депутатами відбулася, що й було заплановано, 28 травня. Як висловився один з депутатів, зовнішньо вона «нагадувала розмову глухого з сліпим». Прем'єр ухилявся від прямих відповідей і вимагав поставити питання про його відставку на голосування, розуміючи, що це неможливо, доки члени коаліції «За демократическую Литву» бойкотують засідання. Зустріч так і закінчилася без будь-яких результатів. Прем'єр знову повернувся до своїх справ і займатиметься ними доти, доки депутати не розберуться між собою. А це, як свідчить практика таких парламентських «розборів», станеться не скоро.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Вістки з діаспори

Австралійські гроші для української справи

Українська громада Австралії розпочала збір коштів для створення дипломатичної служби України на п'ятому континенті.

Управа Союзу українських організацій Австралії (СУОА) на чолі з Михайлом Моравським і референтом зовнішніх зв'язків Любомиром Лаврівським звернулася до всіх жертводавців і людей доброї волі «причинитися до успішного завершення доброго діла, а для себе заслужити визнання і пошану спільноти». На цю відозву одразу ж відгукнулися їхні співвітчизники — до кінця березня вони зібрали понад 10 тисяч доларів. Надіслали свої пожертви і українці Нової Зеландії.

Особливо активні старші громадяни, котрі все життя мріяли побачити свою Батьківщину вільною. «Ті, хто нездужає власноручно переказати свої долари на розбудову Української держави, — пише перший український часопис у Австралії «Вільна думка», який редагують батько й син Шумські, — запрошують членів допомогового Комітету додому. Ними задекларовано чималі пожертви».

У Мельбурні відбувся доброчинний концерт «На першу амбасаду».

Крім того, нині управа СУОА, підтримуючи найтісніші контакти з австралійськими урядовими колами, зайнята пошуками «відповідного будинку для посольства (амбасади) України».

Збір коштів для налагодження українсько-австралійських дипломатичних відносин триває.

Катерина КІНДРАСЬ.

ЗАСІВАЮТЬ ПІСОК НА КАМЕНІ,

або Кілька зауваг з приводу однобічного мислення, озброєного стереотипним світоглядом

Міністерство народної освіти України (тепер уже ліквідоване.— Прим. ред.) разом з Республіканським центром світоглядної освіти молоді запропонувало восьмикласникам підручник Р. Арцішевського «Світ і людина». Поява такої книжки є свого роду показником змін нашої педагогічної думки, що донедавна тотально спрямованої на вироблення матеріалістичних переконань, матеріалістичного світогляду та утилітарного атеїстичного світосприймання.

Відомо, що тривога за стан сучасної молоді була однією з причин перебудови. Зневіра і цинізм, споживацтво і корисливість, байдужість та відсутність духовних цінностей — це наслідок комуністичного виховання. У всіх у пам'яті, як наполегливо боролася радянська школа з «пережитками минулого» в свідомості дітей — з релігійними і національними почуттями та почуттям власності. Можна сказати, що педагогічний експеримент комуністам удався: нині маємо брежнєвське покоління, зовсім позбавлене «пережитків минулого» і зовсім чуже будь-якому ідеалізмові. Закликами його не запалиш, ідеалами не знадиш, не поманиш. Голодними очима воно дивиться на статки Заходу і вірить як вірує, що в цьому зміст життя. Та головне — воно й не збирається світитися, світити і засвічувати інших.

Попри всі зосібні відмінності кожного, тепер надто важко прищеплювати молоді з таким «імунітетом» — внутрішнім опором — віру в ідеали, вищі цілі й цінності, заради яких варто було б жити і ставити на карту власний добробут. Тим часом усе велике, створене людьми, породжене саме такою вірою. Інакше кажучи, без неї ми нічого не збудуємо і не піднімемося до високої культури. Сіяти доводиться в твердий грунт. Але спершу погляньмо, що ж ми сіємо.

У розділі першому Р. Арцішевський пробує «виплавити сталь життєвих переконань» з таких складників, як наступальний атеїзм і «правильний науковий світогляд», тобто матеріалістичний, ще й марксистський.

Не можна сказати, що автор просто повторює посібники часів сталінізму. Ні, він пише в стилі науково-популярних лекцій 80-х років: усе пригладжено, нема різких акцентів і геть вилучено ідеали комуністичного суспільства. Але цілком збережено підвалини і фразеологію, збережено ту раціоналістичну спрямованість, суху науковоподібність, яку можна «проходити» хоч п'ять, хоч п'ятдесят годин з однаковим результатом. Ці ошліфовані атоми псевдонауки відомі кожному з навколишнього повітря дитинства: матерія і її властивості, чи існує початок і кінець світу, жива і нежива природа, таємниця походження людини тощо.

Але як тільки доходить до самої людини і сенсу її життя, тут авторові нічого додати до старих марксистських підручників. Словом, виходить «сучасна картина світу, яка спирається на досягнення науки, підтверджує матеріалістичні та діалектичні погляди на світ». Хоч пережуєте той пісок, хоч виплюньте, іншого в запасі Р. Арцішевського нема. Якщо не рахувати правильностей у стилі лекторських відповідей на запитання: всі нації рівні, загальнолюдські інтереси важливіші, ніж національні, тощо. Правда, ті правильності часом смішні: «В стародавньому світі джерелом енергії були насамперед раби».

Найпримітивніші все ж таки судження автора про головне — про творчість у сфері духа. Власне, ці питання для автора не є головними. «Біблейні сюжети й образи використовувалися в мистецтві та літературі. До них часто зверталися у своїх творах і видатні творці української літератури: І. Вишенський, Г. Сковорода, П. Г.-Артемовський, Т. Шевченко, П. Куліш...» Тут хіба руками розвести: виявляється, не тільки дрібних цікавили духовні проблеми, а й видатних...

І в даному разі нам треба тверезо подивитися правді у вічі: восьмикласникам ще можна пояснити, що всі великі творіння генія так чи інакше живилися з духовних джерел: не тільки Мікеланджело і Рафаель (що можна і неписьменному показати), не тільки Моцарт і Бах (що можна і неписьменному продемонструвати)... А ось Паскаль, Ньютон, Кант, Шевченко, Гоголь, Достоєвський — ті потребують читача бажано не радянської школи, бо та шкода-школа заглушувала чуття духовних проблем. Восьмикласник гостріше схопить таку проблему, ніж педагог, «озброєний матеріалістичними і діалектичними поглядами».

Але і цим, і тим нині вже треба пояснювати, що Сковорода не біблійні сюжети використовував, а був релігійним мислителем, виразником великої української релігійної традиції, автором «Саду Божественних пісень» та релігійно-філософських трактатів. Що Шевченко не сюжети використовував — він підняв українську літературу до рівня світової, поставивши в своїх поемах проблеми передусім духовні, а не просто соціальні, як нас учили. І про характер тих проблем говорять євангельські епіграфи. Куліш не сюжети використовував — він був першим перекладачем Біблії українською мовою, що стало найбільшим подвигом його життя.

Але наведена вище цитата — не винятково слабке місце підручника. Це рівень однобічного мислення, озброєного стереотипним світоглядом.

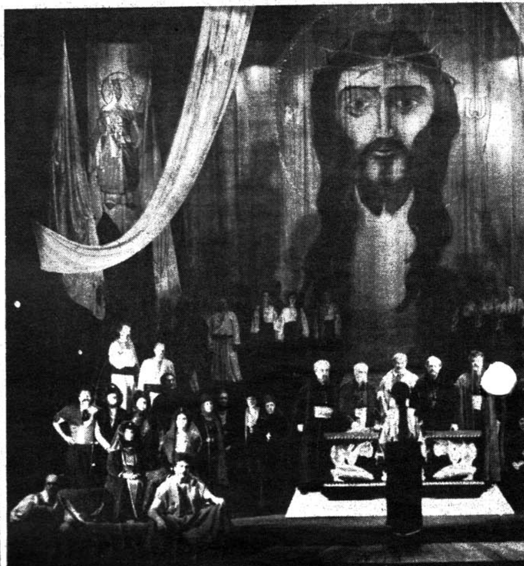
Що ж краще: просто сталінсько-брежнєвські посібники, де була принаймні одкрита війна проти духовності, чи ті ж самі посібники, підредаговані і підфарбовані під сучасність? І ті і ці сіють пісок та полову. І ті і ці глушать духовні сили дитини, замість будити їх. «Не гасіть духа!» — але це джерело малоавторитетне для наших «перебудованих» матеріалістів: це євангельське джерело. Але «всі великі діяння відбуваються у сфері духа» — це ніби загальновідома істина, яку повинні б прийняти разом з іншими аксіомами навіть автори підручників суспільствознавства.

Сьогодні переживаємо кризу людини, що втратила ідеали і втрачає традицію. Людині, яка в ніщо не вірить, не можна вірити. На неї не можна покластися. Вона може говорити про первинність матерії, розмірковувати про різноманітність людських вірувань, загалом вірно судити про екологічні проблеми і навіть про суперечливу гармонію, але інтелектуальний розвиток не робить її кращою. Людина без офірної любові і милосердя, без моральних принципів — це безнадійна істота. Це розуміли педагоги усіх часів. Їх цікавили пружини активізації добрих начал, закладених у людині. Ось чому Кант ставив людину в центрі своєї філософії і наголошував, що вона не може бути засобом. Марксизм моделі 70-х років уже прийняв цей постулат Канта, але Р. Арцішевський не прийняв і в 90-ті роки. Зате у нього теоретично реалізовано девіз «Все для людини, все в ім'я людини» такою ж мірою, як він був реалізований практично в реальному соціалізмі.

А тим часом варто нагадати, що Україна є батьківщиною тієї філософії серця, що дала світові одну з найважливіших гілок на древі пізнання життя. Григорій Сковорода і Панфіл Юркевич, Микола Гоголь і Микола Бердяєв — ось основні ланки розвитку української філософської традиції, цілковито викорчуваної із свідомості, породженої реальним соціалізмом і препарованої до «наукового» матеріалізму.

Взагалі цікаво було б простежити, чи є ще де у світі такий експериментальний підручник, який спресував би усі ялові істини збанкрутілої філософії, з якої живилася збанкрутіла політика, щоб запропонувати цей продукт голодним і спраглим істини.

Євген СВЕРСТЮК.
Київ.

ЗА УКРАЇН

Десятого червня в Києві починає гастролі один з найстаріших провідних театральних колективів нашої країни — Львівський академічний український драматичний театр імені М. Заньковецької. Наш кореспондент зустрівся з художнім керівником театру, народним артистом України, лауреатом Державної премії України ім. Т. Шевченка Ф. СТРИГУНОМ.

— Федоре Миколайовичу, бурхливі суспільні й економічні процеси, які вирують навколо нас, поставили культуру в надто вразливе й залежне становище. Їхати на гастролі просто немає за що. А ви їдете. Та ще й до Києва.

— Наш колектив починає працювати в Києві з твердою переконаністю: ми робимо те, що потрібно людям. Робота ця завжди була важкою. Раніше через ідеологічну цензуру нічим було дихати, тепер «дикий» ринок накидається на театр, як вовк на ягня. Сама думка про гастролі здається безумною. Але ми пам'ятаємо: Театр Марії Заньковецької завжди користувався довірою й підтримкою глядача, бо вірно служив (і служить!) українській ідеї. Люди бачили це на заньківчанській сцені, читали серцем у «Невольнику», «Гайдамаках», «Хазяїні», «Суєті», «Блакитній троянді», «Кам'яному господарі» та багатьох інших виставах. Чого варта сама лиш «Марія Заньковецька» І. Рябокляча, якій весною ми відзначали двадцятиліття! Скажіть, чи багато ви можете згадати постановок, котрі протягом двадцяти років збирали б повні зали? Вистава, як правило, живе три-п'ять років, а далі перетворюється у власну копію. Та коли протягом дванадцяти-сімнадцяти літ, як було у нас з «Суєтою» чи «Сестрами Річинськими», вистава збирає щоразу майже тисячу людей, то, мабуть, вона жива? На бенефіс «Марії Заньковецької», у якій грають заньківчани всіх поколінь, кожен глядач прийшов з квітами. І ми, і вони були зворушені до сліз, бо не можна забувати того, що є позачасовою цінністю.

Тому я не вірю в те, що побутові проблеми можуть вичерпати душу нашого народу, хоч якими б докучливими і втомлюючими вони були. Бо головне завдання театру, може, як ніякого іншого виду мистецтва, — допомагати підводитися нашим людям з колін, рятувати від безпам'ятства, викликати потребу самоусвідомлення.

— Чи не могли б ви сказати про це конкретніше?

— Можу. Ось приїхали на гастролі до Києва, де майже сімдесят років тому (восени будемо відзначати сімдесятиріччя) народився наш театр. А ще конкретніше — повернули нашій сцені «Народного Малахія» Миколи Куліша, «Нірвану» Олелька Островського, «Брехню» та «Чорну Пантеру і Білого Ведмедя» Володимира Винниченка, «Павла Полуботка» Костя Буревія, нині ж пробуємо знову попрацювати зі справжньою літературою, від якої ми були раніше відгороджені. Адже ім'я українського письменника Богдана Лепкого, як це не абсурдно звучить, небагатьом знайоме. Впевнений, саме тому, що у відтворенні нашої історії він заслуговує цілковитої довіри! Через те й взялися до сценічної версії роману-трилогії Б. Лепкого «Мазепа» з відповідно трьома виставами. І хоча робота виявилася набагато важчою, ніж ми очікували, по тому, як її сприймає глядач, бачимо: зробили правильний вибір. А тепер уже можна про-

Виставки

«СИНЕРГ

Так називається виставка українських художників з Канади, що відкрилася в столиці України.

На ній представлено роботи 60 художників, які репрезентують різні напрями образотворчого мистецтва: від живопису до поставангардизму.

Звичайно, виставки представників діаспори в республіці вже проводилися. Однак «Синергос-II» становить інтерес насамперед незвичною експозицією. Вона

ТЬ

НІ,

У

НОГО

ним подвигом його
наведена вище цита-
е винятково слабке
дручника. Це рівень
ого мислення, озбро-
ереотипним світогля-

краще: просто ста-
брежнєвські посібни-
ла принаймні одкри-
проти духовності,
самі посібники, під-
ні і підфарбовані під
ь? І ті і ці сіють
полову. І ті і ці глу-
ховні сили дитини,
будити їх. «Не гасіть
— але це джерело
оритетне для наших
дованих» матеріалі-
євангельське джере.
«всі великі діяння
ються у сфері духа»
би загальновідома іс-
у повинні б прийня-
з іншими аксіома-
автори підручників
твознавства.
дні переживаємо кри-
ни, що втратила іде-
рачає традицію. Лю-
а в ніщо не вірить,
а вірити. На неї не
покластися. Вона мо-
рити про первинність
розмірковувати про
нітність людських ві-
загалом вірно суди-
екологічні проблеми і
про суперечливу гар-
але інтелектуальний
не робить її кра-
одина без офірної лю-
илосердя, без мора-
ринципів — це без-
істота. Це розумі-
гоги усіх часів. Їх
пружини активіза-
их начал, закладе-
дині. Ось чому Кант
юдину в центрі своєї
ї і наголошував, що
може бути засобом.
м моделі 70-х ро-
прийняв цей посту-
та, але Р. Арцішев-
прийняв і в 90-ті
те у нього теоретич-
ізовано девіз «Все
ини, все в ім'я лю-
акою ж мірою, як
еалізований практич-
альному соціалізмі.
м часом варто нага-
о Україна є батьків-
тієї філософії серця,
світові одну з най-
ших гілок на древі
життя. Григорій
да і Панфіл Юрке-
кола Гоголь і Мико-
яєв — ось основні
розвитку української
ської традиції, цілко-
корчуваної із свідо-
ородженої реальним
мом і препарованої
кового» матеріаліз-

лі цікаво було б
ити, чи є ще де у
кий експерименталь-
ручник, який спресу-
сі ялові істини збанк-
філософії, з якої жи-
збанкрутіла політика,
пропонувати цей про-
одним і спраглим іс-

...вген СВЕРСТЮК.

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ДУШУ

Десятого червня в Києві починає гастролі один і найстаріших провідних театральних колективів наш країни — Львівський академічний український драматичний театр імені М. Заньковецької. Наш кореспондент зустрівся з художнім керівником театру, народним артистом України, лауреатом Державної премії України ім. Т. Шевченка Ф. СТРИГУНОМ.

— Федоре Миколайовичу, бурхливі суспільні й економічні процеси, які вирують навколо нас, поставили культуру в надто вразливе й залежне становище. Їхати на гастролі просто немає за що. А ви їдете. Та ще й до Києва.

— Наш колектив починає працювати в Києві з твердою переконаністю: ми робимо те, що потрібно людям. Робота ця завжди була важкою. Раніше через ідеологічну цензуру нічим було дихати, тепер «дикий» ринок накидається на театр, як вовк на ягня. Сама думка про гастролі здається безумною. Але ми пам'ятаємо: Театр Марії Заньковецької завжди користувався довірою й підтримкою глядача, бо вірно служив (і служить!) українській ідеї. Люди бачили це на заньківчанській сцені, читали серцем у «Невольнику», «Гайдамаках», «Хазяїні», «Суєті», «Блакитній троянді», «Камінному господарі» та багатьох інших виставах. Чого варта сама лиш «Марія Заньковецька» І. Рябокляча, якій весною ми відзначали двадцятиліття! Скажіть, чи багато ви можете згадати постановок, котрі протягом двадцяти років збирали б повні зали? Вистава, як правило, живе три-п'ять років, а далі перетворюється у власну копію. Та коли протягом дванадцяти-сімнадцяти літ, як було у нас із «Суєтою» чи «Сестрами Річинськими», вистава збирає щоразу майже тисячу людей, то, мабуть, вона живе? На бенефіс «Марії Заньковецької», у якій грають заньківчани всіх поколінь, кожен глядач прийшов з квітами. І ми, і вони були зворушені до сліз, бо не можна забувати того, що є позачасовою цінністю.

Тому я не вірю в те, що побутові проблеми можуть вичерпати душу нашого народу, хоч якими б докучливими і втомлюючими вони були. Бо головне завдання театру, може, як ніякого іншого виду мистецтва, — допомагати підводитися нашим людям з колін, рятувати від безпам'ятства, викликати потребу самоусвідомлення.

— Чи не могли б ви сказати про це конкретніше?

— Можу. Ось приїхали на гастролі до Києва, де майже сімдесят років тому (восени будемо відзначати сімдесятиріччя) народився наш театр. А ще конкретніше — повернули нашій сцені «Народного Малахія» Миколи Куліша, «Нірвану» Олелька Островського, «Брехню» та «Чорну Пантеру і Білого Ведмедя» Володимира Винниченка, «Павла Полуботка» Костя Буревія, нині ж пробуємо знову працювати зі справжньою літературою, від якої ми були раніше відгороджені. Адже ім'я українського письменника Богдана Лепкого, як це не абсурдно звучить, небагатьом знайоме. Впевнений, саме тому, що у відтворенні нашої історії він заслуговує цілковитої довіри! Через те й взялися до сценічної версії роману-трилогії Б. Лепкого «Мазепа» з відповідно трьома виставами. І хоча робота виявилася набагато важчою, ніж ми очікували, по тому, як її сприймає глядач, бачимо: зробили правильний вибір. А тепер уже можна провадити професійні дискусії! Ці назви — прем'єри двох останніх років далеко не всі, як що вам... дити, багато це чи мало? Особливо, коли врахувати, що імена й твори, на жаль, майже нікому невідомі, хоча це — краще в нашій драматургії.

На перехр...тях культури

— Отже, тепер заньківчани своє головне завдання вбачають у тому, щоб повернути українській культурі сторінки, вилучені свого часу на догоду ідеологічній догмі?

— Я сказав би трохи інакше: повертаємо Українській культурі все з неї вилучене, у ній знищене. Ось про це ми і думаємо. Хоча, звісно, це завдання взагалі для нас усіх, і то на ...гий час.

Завдяки тому, що театр Заньковецької ніколи не був «придворним», хоча пережив ті ж труднощі й утиски, що й усі, а можливо, й більші, нам не доводиться міняти репертуарну політику. Скажімо, із надбань світової драматургії, котра завжди займала почесне місце в нашому репертуарі, лише за останні роки у нас з'явилися «Федра» Расіна, «Танго» Мрожека, «За зачиненими дверима» Сартра.

Не зраджуємо й іншій заньківчанській традиції: раз на п'ять-сім років обов'язково звертатися до творчості Шекспіра. Це необхідно і трупі, і тому добірному глядачеві, якого хочемо частіше бачити в нашому залі. Жодного разу ми не приїздили до Києва без Шекспіра. На минулих гастролях привозили «Отелло», а цього разу — остання прем'єра сезону «Макбет».

Що ж стосується вашого запитання, то головне завдання бачу сьогодні в іншому: в емоційному об'єднанні всіх суспільних верств, які дивляться виставу. Як це нам вдалося зробити постановкою «Марусі Чурай». Бо справжні театрали і ті, хто зрідка потрапляє до театру, і діти, і дорослі, українці й неукраїнці — усі заворожені поезією Ліни Костенко, сприймають театральну форму, думку, образи. Заньківчани до цього часу згадують, як під час минулого приїзду до Києва хор Леопольда Ященка влаштував нам незвичайне свято після вистави: годину чи більше на площі перед театром юрмилися схвильовані люди, незважаючи на пізню годину, а хор співав. Потім почав співати разом з ним і людський гурт, у вікнах сусідніх будинків з'явилися слухачі. Ми боялися, чи не будуть нарікати, бо ж пізно, та ніхто не заперечував, слухали, не могли розійтися... От якби частіше вдавалося досягати такого довірчого об'єднання душ!

— Ви сказали «українці й неукраїнці». Куди ще заньківчани возили «Марусю Чурай»?

— Вона їздила з нами до Польщі, Чехо-Словаччини і Канади.

— А які ще вистави показували львів'яни за кордоном?

— Український вертеп «Ой радуйся, земле...», «Безталанну», «Отелло», дитячу оперу «Пан Коцький», літературно-театральну композицію «Привітай же мене, моя Україно», «Павла Полуботка». А щойно, перед самим приїздом до Києва, наша «Наталка Полтавка» повернулася з Лондона.

— І як зарубіжний глядач сприймає українське театральне мистецтво?

— Якщо брати в широкій амплітуді, то загалом гарно і сердечно. Але часом — з якимось несподіваним шаленим ентузіазмом. Певна річ, що ми грали не лише для українців. Проте зрозуміло, що саме тамтешня українська громада була найактивнішою частиною залу. Хоч українська діаспора — явище строкате й неоднорідне, плакали, звичайно, всі. Невже тільки там, на чужині, можна зрозуміти, який то скарб — Україна?!

А скажімо, у Канаді ми були зненацька заскочені тим, що в нашому залі одночасно знаходилися люди, котрі ніколи в житті не бачили професійного українського театру (більш того, не знали про його існування), і люди з елітарною освітою, глибокими знаннями історії мистецтва, літератури, повністю обізнані з творчістю нашого колективу.

Та скрізь нас зустрічали доброзичливість, допитливість, бажання допомогти, укласти контакти на майбутнє.

— Чого ви очікуєте від київського глядача?

— Думаю, не здивуєтеся, коли скажу: ми у Львові дуже пильно цікавимося культурним і політичним життям столиці. Часто тут буваємо — чи поодинці, чи гуртом, як от недавно привозили «Народного Малахія». Від наших минулих гастролей у 1989 році на берегах Дніпра сталися просто разючі зміни. У Києва не те що прокинулася душа, вона пульсує, вирує, вона захищає себе. Порівнюючи цей стан з колишнім станом заціпеніння й приреченості, не вірю, щоб з цього бунту життя не було гарних ростків. Тому наші сподівання на киян найщиріші й накращі.

Мирослава ГАЛИЦЬКА.

* * *

На знімках: сцени з вистав «Маруся Чурай» і «Мотря» (Мотря — О. Романюк, Чуйкевич — Я. Мука).

Фото Михайла КУРДУСА.

Виставки

«СИНЕРГОС-ІІ»

Так називається виставка українських художників з Канади, що відкрилася в столиці України.

На ній представлено роботи 60 художників, які репрезентують різні напрями образотворчого мистецтва: від живопису до поставангардизму.

Звичайно, виставки представників діаспори в республіці вже проводилися. Однак «Синергос-ІІ» становить інтерес насамперед незвичною експозицією. Вона майже повністю позбавлена академічності. Навпаки — представлені роботи різних мистецьких напрямів створюють єдину атмосферу творчості митців українського походження з Канади. Це, на думку організаторів виставки, дасть змогу глядачам зрозуміти світогляди художників з-за океану.

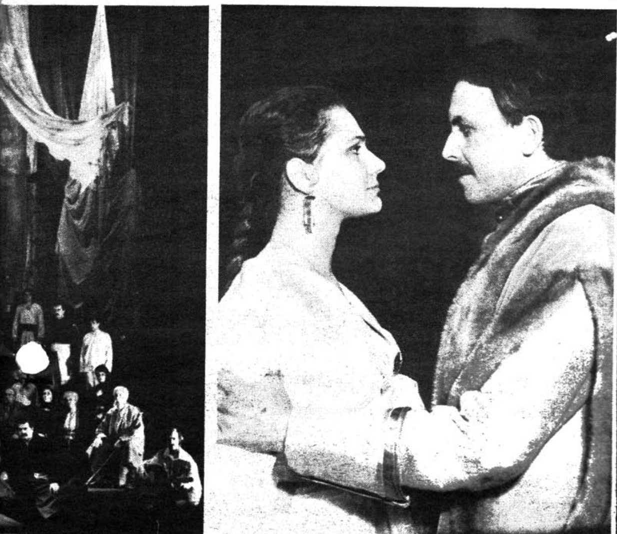
Експозиція підібрана не випадково ще й тому, що в ній відображено події, пов'язані з двома датами: 100-річчям української еміграції та 125-річчям канадської державності.

Останнім часом дедалі тіснішими стають зв'язки між митцями наших держав, проводяться творчі обміни, виставки. Однак у деяких регіонах України творчість наших земляків з діаспори, на жаль, ще мало відома. Тому відрадно відзначити, що після Києва експозицію «Синергос-ІІ» побачать ще в декількох містах України.

Володимир ТЕТЕРУК.

ГОЛОС України

...У, ЗА ЇЇ ДУШУ

...ехр... тях
...ури

...рофесійні дискусії!
— прем'єри двох ос-
...бі далеко не всі,
...ам... дити, багато це
Особливо, коли вра-
що імена й твори,
, майже нікому не-
...оча це — краще в
...аматургії.

...же, тепер заньків-
...е головне завдання
у тому, щоб повер-
...раїнській культурі
вилучені свого ча-
...году ідеологічній до-

...казав би трохи інак-
...ртаємо Українській
все з неї вилучене,
...щене. Ось про це ми
...о. Хоча, звісно, це
взагалі для нас
на... згий час.
...и тому, що театр
...цької ніколи не був
...ним», хоча пережив
...дноші й утиски, що
можливо, й більші,
...оводиться міняти ре-
...у політику. Скажі-
...адбань світової дра-
котра завжди зай-
...есне місце в нашому
...рі, лише за останні
...ас з'явилися «Федр-
...на, «Танго» Мро-
...а зачиненими двери-
...ра.
...джуємо й іншій зань-
...ій традиції: раз на
... років обов'язково
...я до творчості
... Це необхідно і
...ому добірному гля-
...кого хочемо часті-
...и в нашому залі.
...разу ми не приїзди-
...иєва без Шекспіра.
...их гастролях при-
...Отелло», а цього
...стання прем'єра се-
...кбет».
...стосується вашого
..., то головне завдан-
...сьогодні в іншому:

в емоційному об'єднанні всіх суспільних верств, які дивляться виставу. Як це нам вдалося зробити постановкою «Марусі Чурай». Бо справжні театрали і ті, хто зрідка потрапляє до театру, і діти, і дорослі, українці й неукраїнці — усі заворожені поезією Ліни Костенко, сприймають театральну форму, думку, образи. Заньківчани до цього часу згадують, як під час минулого приїзду до Києва хор Леопольда Ященка влаштував нам незвичайне свято після вистави: годину чи більше на площі перед театром юрмилися схвильовані люди, незважаючи на пізню годину, а хор співав. Потім почав співати разом з ним і людський гурт, у вікнах сусідніх будинків з'явилися слухачі. Ми боялися, чи не будуть нарікати, бо ж пізно, та ніхто не заперечував, слухали, не могли розійтися... От якби частіше вдавалося досягати такого довірчого об'єднання душ!

— Ви сказали «українці й неукраїнці». Куди ще заньківчани возили «Марусю Чурай»?

— Вона їздила з нами до Польщі, Чехо-Словаччини і Канади.

— А які ще вистави показували львів'яни за кордоном?

— Український вертеп «Ой радуйся, земле...», «Безталанну», «Отелло», дитячу оперу «Пан Коцький», літературно-театральну композицію «Привітай же мене, моя Україно», «Павла Полуботка». А щойно, перед самим приїздом до Києва, наша «Наталка Полтавка» повернулася з Лондона.

— І як зарубіжний глядач сприймає українське театральне мистецтво?

— Якщо брати в широкій амплітуді, то загалом гарно і сердечно. Але часом — з якимось несподіваним шаленим ентузіазмом. Певна річ, що ми грали не лише для українців. Проте зрозуміло, що саме тамтешня українська громада була найактивнішою частиною залу. Хоч українська діаспора — явище строкате й неоднорідне, плакали, звичайно, всі. Невже тільки там, на чужині, можна зрозуміти, який то скарб — Україна?!

А скажімо, у Канаді ми були зненацька заскочені тим, що в нашому залі одночасно знаходилися люди, котрі ніколи в житті не бачили професійного українського театру (більш того, не знали про його існування), і люди з елітарною освітою, глибокими знаннями історії мистецтва, літератури, повністю обізнані з творчістю нашого колективу.

Та скрізь нас зустрічали доброзичливість, допитливість, бажання допомогти, укласти контакти на майбутнє.

— Чого ви очікуєте від київського глядача?

— Думаю, не здивуєтеся, коли скажу: ми у Львові дуже пильно цікавимося культурним і політичним життям столиці. Часто тут буваємо — чи поодинці, чи гуртом, як от недавно привозили «Народного Малахія». Від наших минулих гастролей у 1989 році на берегах Дніпра сталися просто разючі зміни. У Києва не те що прокинулася душа, вона пульсує, вирує, вона захищає себе. Порівнюючи цей стан з колишнім станом заціпеніння й приреченості, не вірю, щоб з цього бунту життя не було гарних ростків. Тому наші сподівання на киян найщиріші й накращі.

Мирослава ГАЛИЦЬКА.

* * *

На знімках: сцени з вистав «Маруся Чурай» і «Мотря» (Мотря — О. Романюк, Чуйкевич — Я. Мука).

Фото Михайла КУРДУСА.

...С-II»

...овністю позбавлена
...ості. Навпаки —
...ені роботи різних
...х напрямів ство-
... єдину атмосферу
... митців українсько-
...ення з Канади. Це,
... організаторів ви-

ставки, дасть змогу глядачам зрозуміти світогляди художників з-за океану.

Експозиція підібрана не випадково ще й тому, що в ній відображено події, пов'язані з двома датами: 100-річчям української еміграції та 125-річчям канадської державності.

Останнім часом дедалі тіснішими стають зв'язки між митцями наших держав, проводяться творчі обміни, виставки. Однак у деяких регіонах України творчість наших земляків з діаспори, на жаль, ще мало відома. Тому відрадно відзначити, що після Києва експозицію «Синергос-II» побачать ще в декількох містах України.

Володимир ТЕТЕРУК.

КОЛИ ПРОРОСТАЄ ЗЕРНО НЕПРАВДИ

ВСЕ, ЩО ЖИВЕ І ТВОРИТЬСЯ НЕПРАВДОЮ (ІМПЕРІЇ, РЕВОЛЮЦІЇ, ПАРТІЇ, РЕЛІГІЇ), РАНО ЧИ ПІЗНО ЗАЗНАЄ КРАХУ. ЗАСНОВАНЕ НА БРЕХНІ Й ЛИЦЕМІРСТВІ ВЖЕ В ЗАРОДКУ ПРИРЕЧЕНЕ НА ПОРАЗКУ. ТАК СТАЛОСЯ З МОГУТНІМИ ІМПЕРІЯМИ І ВЕЛИКИМИ РЕВОЛЮЦІЯМИ, ЯКІ ПОТРЯСАЛИ ПЛАНЕТУ, З КОЛИСЬ ВСЕВЛАДНИМИ ПАРТІЯМИ І ВЕЛИКИМИ РЕЛІГІЯМИ. ЗГАДАЙМО: ХІБА НЕ НЕПРАВДА, ЩО СТАЛА ОСНОВОЮ ІДЕОЛОГІЙ НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ НІМЕЧЧИНИ ТА КПРС, ПРИВЕЛА ЇХ ДО ЗАГИБЕЛІ, І ХІБА НЕ ОБЛУДНА БРЕХНЯ НА ВСІХ ПОВЕРХАХ ВЛАДИ СТАЛА МОГИЛЬНИКОМ ОСТАННЬОЇ ІМПЕРІЇ СУЧАСНОСТІ — СРСР!

НЕПРАВДА, ЗАКЛАДЕНА ПІСЛЯ КРИВАВОГО ЖОВТНЯ В ПІДВАЛИНИ РУСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, СЬОГОДНІ СТАЛА ПРИЧИНОЮ Й ТИХ ТРІЩИН НА ФАСАДІ РПЦ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ЦЕРКВІ СУЦІЛЬНИМ ОБВАЛОМ.

Точка зору

* * *

Оформлене як самостійне релігійне об'єднання в IV столітті у Візантійській імперії православ'я вже тоді виступало в ролі державної інституції, яку очолював сам візантійський імператор. Він призначав і зміщав церковних ієрархів, скликав і закривав церковні собори, затверджував соборні постанови, володів правом тлумачити православне віровчення та іншими прерогативами вищої церковної влади. Повсякденне керівництво православною церквою у Візантійській імперії зосереджувалося в руках чотирьох патріархів: константинопольського, александрійського, антіохійського та єрусалимського. Константинопольський патріарх мав титул «вселенського». Після падіння 1453 року Візантійської імперії александрійський, антіохійський та єрусалимський патріархи отримали церковну незалежність і стали главами автокефальних помісних православних церков. Потому утворилися й інші автокефальні церкви: Грузинська, Сербська, Румунська, Болгарська, Кіпрська, Елладська, Албанська, Польська, Чехо-Словацька...

Після хрещення в 988 році Київської Русі князем Володимиром Руська православна церква була дуже залежною від константинопольського патріарха. Більш як 60 років на Русі діяли візантійські митрополити, яких призначав Константинополь. Лише в 1051 році князь Ярослав Мудрий зумів поставити митрополитом у Києві місцевого священика Іларіона. До XV століття главою Руської православної церкви залишався київський митрополит, і лише за митрополита Петра митрополію силоміць перевели до Москви.

У 1589 році було встановлено патріаршество в Росії. Цим актом оформилася в нормах канонічного права незалежність РПЦ. Вона стала юридично автокефальною і забула, що фактично це право перебрала від київської митрополії, з якої почалася.

Жовтневу революцію священики РПЦ зустріли як владу демонів. Патріарх Тихон, підтриманий помісним собором, піддав радянську владу церковному прокляттю — анафемі. Більшовики відповіли небаченим терором. У концентраційних таборах загинули десятки тисяч священиків. Церкви позакривали, замовкли церковні дзвони. На величезних просторах Російської імперії починав правити бал червоний сатана — комунізм.

У цих умовах не всі святі отці вибрали муки і смерть, щоб не служити демонам. Деякі зрадники віри в сутанах вирішили «оновити» православ'я, щоб воно влаштовувало нову безбожну владу. Виникли реформаторські групи «Союз громад древньоапостольської церкви», «Союз церковного відродження» та ін. Перший «червоний» патріарх Сергій (у миру Старогрaдський) в 1927 році виступив з декларацією, в якій закликав віруючих підтримати внутрішню й зовнішню політику сталінського СРСР.

З тієї пори ієрархи РПЦ фактично стали прислужниками комуністичної держави. А найодіозніша її інституція КДБ — куратором Руської православної церкви. Тепер жоден священик не отримував приходу без благословіння чекістів.

Один за одним з допомогою кадебістських архівів розвінчуються сьогодні сивобороді позаштатні кадебешники. Митрополит Ленінградський, митрополит Коломенський і Крутицький, митрополит Смоленський і Калінінградський, патріарх Московський і всієї Русі... Всі вони були завербовані КДБ і мали відповідні псевдо. Всі вони нині, хто як може, намагаються порятувати свою репутацію та імідж слуг Божих. Але не можна водночас служити Богові і дияволу. Розв'язка мала настати. Нинішня криза в РПЦ — початок її кінця. На уламках продажного імперського православ'я, хоч як того не хочуть у Москві, утворяться нові автокефальні церкви — Російська (саме Російська, а не Руська), Українська, Білоруська, Молдовська...

В Україні ідея автокефальної київської митрополії виникла ще в кінці 20-х років. Саме тоді митрополит Василь Липківський розпочав у храмах богослужіння українською мовою, намагаючись відродити незалежну Українську православну церкву. Але заплічних справ майстри з НКВС розстріляли митрополита-патріота, а Українська автокефальна православна церква надовго була вигнана з батьківщини і змушена була знайти собі прихисток за океаном у США.

В Україні ж священики справно виголошували молитви за червону владу і матінку-Москву, не забуваючи регулярно писати звіти про діяльність єпархій шефам до КДБ.

Після проголошення України незалежною державою і публікацій у пресі про роботу священиків «за сумісництвом» митрополит Філарет змінив свої промосковські переконання і вирішив врятувати репутацію... відродженням автокефалії українського православ'я. Алексій II, який ще недавно співав «вірному синові Божому» дифірамби і в храмі святої Софії «дарував» УПЦ деякі свободи, почувши про таку зухвалість, дав команду українським єпископам зібратися на собор і змістити непослуха. Святі отці точно виконали вказівки Алексія II і обрали 27 травня в Харкові новим предстоятелем Української православної церкви (філії РПЦ в Україні) митрополита Ростовського і Новочеркаського Володимира (в миру Сабодан).

Але московський патріарх помиляється, якщо думає, що незалежна Україна тепер матиме залежного митрополита. Україна давно має свого патріарха. Це глава Української автокефальної православної церкви блаженніший Мстислав. Ні він, ні його церква ніколи не зраджували свого народу, а нині, коли Україна розірвала колоніальні пута, коли таємне про РПЦ стає явним, дедалі більше православних громад переходить у лоно своєї національної православної церкви. Порятунок православ'я в Україні — в об'єднанні всіх віруючих навколо УАПЦ. Недавній візит владики Мстислава до Константинополя і утворення там спеціальної комісії для визнання автокефалії українського православ'я допоможуть УАПЦ бути визнаною іншими помісними православними церквами і насамперед «вселенською» Константинопольською. Бо хіба православні України мають менше прав бути незалежними, ніж їхні одновірці, скажімо, в Албанії?

Святі отці-«змовники» на чолі з митрополитом Володимиром можуть залишитися незабаром генералами без армії. Настає прозріння віруючих, люди розуміють, хто є хто. «Двірцеві перевороти» промосковських єпископів не врятують в Україні престижу РПЦ. Вона приречена, бо жила і творилася неправдою.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
оглядач «Голосу України».

ІНФОРМАЦІЯ

ПРО ДРУГИЙ ВИПУСК АКЦІЙ ЗАКАРПАТСЬКОГО АКЦІОНЕРНОГО КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ «ЛІСБАНК»

ДЛЯ ВІДКРИТОГО ПРОДАЖУ

1. Закарпатський комерційний банк «Лісбанк» створено 28 березня 1989 року, зареєстровано Держбанком СРСР 10 травня 1989 року, № 90, 4 жовтня 1991 року перереєстровано Національним банком України в Закарпатський акціонерний комерційний банк «Лісбанк», Р № 14.

Рішенням загальних зборів акціонерів від 14 березня 1992 року статутний фонд «Лісбанку» збільшено до 200 мільйонів карбованців. Перший випуск акцій «Лісбанку» зареєстровано у Міністерстві фінансів України під № 16, оплачено в повному обсязі.

Другий випуск на суму 100 000 000 (сто мільйонів) карбованців складається із 1000 (тисячі) простих іменних акцій номінальною вартістю по 100 000 (сто тисяч) карбованців кожна.

2. **Місцезнаходження:** Україна, м. Ужгород.

3. **Поштова адреса:** 294000, м. Ужгород, вул. Жовтнева, 52.

4. **Предмет діяльності:** кредитування, іноваційне фінансування і клієнтське обслуговування підприємств та організацій, кооперативів незалежно від форм їхньої власності:

— залучення вкладів і депозитів;

— відкриття і ведення рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, серед них і іноземних;

— розрахунки за дорученням клієнтів і банків-кореспондентів та їх касове обслуговування;

— випуск, купівля, продаж і зберігання платіжних документів та інших цінних паперів (чеків, акредитивів, векселів, сертифікатів, акцій, облігацій та інших документів), інші операції з ними;

— видача доручень, гарантій та інших зобов'язань за третіх осіб, що передбачає їх виконання в грошовій формі;

— придбання права вимоги оплати за поставлені товари і надані послуги, прийняття ризику виконання таких вимог та інкасація таких вимог (факторинг і форфейтинг);

— купівля і продаж на території України та за її межами коштовних металів і каменів та виробів з них;

— купівля в українських та іноземних юридичних і фізичних осіб і продаж їм іноземної валюти готівкою та валюти, що знаходиться на рахунках і вкладах;

— залучення і розміщення коштовних металів на рахунки, у вклади та інші операції з цими цінностями;

— залучення й розміщення коштів і управління цінними паперами за дорученням клієнтів (трастові операції);

— надання послуг консультаційного характеру;

— брокерські операції;

— лізингові операції;

— інші операції і послуги у відповідності з чинним законодавством.

5. Звіт про статутний фонд на момент прийняття рішення про випуск цінних паперів:

— загальний обсяг статутного фонду станом на 01.04.92 р. 200 млн. крб.;

— обсяг оплаченої частини статутного фонду на 01.03.92 р. становив 103 млн. 304,6 тис. крб.

6. Передплата на другий випуск акцій Закарпатського акціонерного комерційного банку «Лісбанк» починається у травні і закінчується у жовтні 1992 р.

Одна акція «Лісбанку» дає право на один голос.

Розмір дивідендів визначають збори акціонерів.

7. Кореспондентський рахунок «Лісбанку» 700161201 в Закарпатському облуправлінні Національного банку України, Ужгород, МФО 31215.

Детальніше про передплату на другий випуск акцій можна довідатися в Ужгороді по телефону (03122) 3-73-38.

ПОНЕДІЛОК

8 ЧЕРВНЯ

УТ—1

16.00 УТН.
16.05 Струни душі. Зустріч з юною поетесою з Одеси.
16.35 Кінопрограма «У світі цікавого». Фільми «Ванські хроніки», «За синім птахом».
17.25 Надію подають онуки. Фольклорна програма.
17.40 Прем'єра науково-популярного фільму «Козак — душа правдивая». («Київнаукфільм»).
18.00 Біблія в мистецтві.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «КОАДП». 7, 8 серії.
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
21.40 Дні культури Франції в Україні. Кінозустрічі.
22.40 Коломийка, коломийка — веселі словечка... Гумористична вистава.
23.45 УТН.
0.00 Авторський концерт поета-пісняра В. Крищенка. І відділення.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Ранкова гімнастика.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільми.
9.10 Прем'єра документального телефільму «Голос саксофона».
9.30 «Заповіт професора Доуеля». Художній фільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Старовинний романс».
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини.
14.25 Це було... було...
14.40 «Аварія». Художній телефільм. 1 серія.
15.50 Відпочивай.
16.05 Народні казки і притчі різних країн.
16.15 Асоціація дитячого ТБ представляє: «Гості дитячого фестивалю».
17.00 Новини.
17.25 НЕП.
18.00 Футбольний огляд.
18.30 «Далеко від війни». Художній фільм.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «Нова студія» представляє. У перерві — 23.00 Новини.
0.00 «Аварія». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.25 Італійська мова.
8.55 Дозвілля. Колекціонер.
9.10 Перший тайм.
9.25 Пілігрим.
10.10 Тиша № 9.
11.10 Денний сеанс. «Вийти заміж за капітана». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там новини.
15.15 Дитяча година (з уроком французької мови).
16.15 Чемпіонат Європи з самбо.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір. «Шляхи милосердя».
17.45 Конверсія на тлі ринку.
18.00 Обличчям до Росії.
18.15 Київська панорама*
18.35 Телебіржа інформує.*
18.55 Ай Пі Київ інформує.*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 52 серія.
20.20 Вечір балету. Народна артистка України Т. Боровик.*
21.15 П'яте колесо.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
22.20 П'яте колесо.
23.25 Справа «Джека Потрошителя».

---

* Передачі II програми УТ.

У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення і радіо.

ВІВТОРОК

9 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Концерт Державного естрадно-симфонічного оркестру України.
9.50 Дні культури Франції в Україні. Кінозустрічі.
10.50 Доброго вам здоров'я. Діагностичний центр.
11.25 Художній фільм «Баламут».
12.50 УТН.
13.05 Вас запрошує оперета.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Документальні фільми українських студій: «Обличчя на полотні», «Жива легенда століть».
17.25 «Роде наш красний». Родина Антоновичів.
17.55 В.-А. Моцарт. «Реквієм».
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «КОАДП». 9, 10 серії.
19.30 Студія «1 грудня».
20.30 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Мандрівний автобус».
23.20 УТН.
23.35 Авторський концерт поета-пісняра В. Крищенка. 2 відділення.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Ранкова гімнастика.
8.00 Новини.
8.25 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.10 Мультфільми.
9.45 «Далеко від війни». Художній фільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Клуб мандрівників.
11.20 Бридж.
13.25 Світ грошей Адама Сміта.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини.
14.20 Уроки Ольги Іванової.
14.35 «Аварія». Художній телефільм. 2 серія.
15.35 Мультфільм.
15.50 Фільм — дітям. «Травневий сніг».
17.00 Новини.
17.25 Сільські хроніки.
17.55 Авіакосмічний салон.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Нелегко з мужчинами».
22.00 Фермата.
22.20 Веді.
23.00 Новини.
23.25 Дев'ятка.
23.55 «Аварія». Художній телефільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Французька мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Під знаком Риб.
8.05 Французька мова. 2 рік.
8.35 Біла ворона.
9.20 Відкритий світ.
10.05 «Бурда моден» пропонує...
10.35 Телетеатр Росії.
11.50 «Санта-Барбара». Художній телефільм. 52 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там новини.
15.15 Студія «Рост».
15.45 Чемпіонат Європи з самбо.
16.15 Простір+.
16.45 ТІНКО.
17.00 Зустріч з музикою.
17.45 Програма «Ключ».
18.00 Парламентський вісник.
18.15 Київська панорама.*
18.35 Прем'єра телефільму «Я покажу вам сад» («Укртелефільм»).*
18.50 Ай Пі Київ інформує.*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 53 серія.
20.25 М. Стельмах. Телевистава «Чотири Броди». Частина 1.*
21.35 Співає народний артист України В. Зінкевич.*
22.00 Вісті.
22.20 Світ спорту очима фірми «Жиллетт».

СЕРЕДА

10 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
10.30 Буковинські картинки.
11.00 Художній фільм «Мандрівний автобус».
12.35 УТН.
12.50 TV-шанс. Молоді виконавці.
16.00 УТН.
16.05 «Чарівна лампа Аладдіна». Вистава Київського ТЮГу.
17.25 Співає гурт «Соколи».
18.00 Документальний фільм «Альбом».
18.30 Пісні і танці Слобожанщини.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «КОАДП». 11, 12 серії.
19.30 Живе слово. «Круглий стіл». До 175-річчя від дня народження М. І. Костомарова.
20.15 Камерний концерт.
20.30 Акценти.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
21.40 Ш. Гуно. «Вальпургієва ніч».
22.00 Художній телефільм «Приморський бульвар». 1 серія.
23.05 УТН.
23.20 Художній телефільм «Приморський бульвар». 2 серія.
0.25 «Ой, Прут-ріка». М. Мозговий.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Ранкова гімнастика.
8.00 Новини.
8.25 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.55 Прем'єра документального телефільму «Доброгост».
10.15 Мультфільми.
10.30 Молоді — в нетрадиційній медицині.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
12.05 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна США — збірна СНД.
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини.
14.25 Сьогодні і тоді.
14.55 «Троє в човні, не рахуючи собаки». Художній телефільм. 1 серія.
16.00 Рок-макс.
17.00 Новини.
17.25 Людина і закон.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.45 Останні з гаряче закоханих.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.30 Футбол. Чемпіонат Європи. Церемонія відкриття. Збірна Швеції — збірна Франції. По закінченні — Новини.
23.20 Багато музики.
0.10 «Срібний вік». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Німецька мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Домашній клуб.
8.05 Німецька мова. 2 рік.
8.35 Африка: міфи і реальність.
9.15 Педагогіка для всіх.
9.55 К-2 представляє...
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там новини.
15.15 Художній фільм «Василиса Прекрасна».
16.25 Мистецтво відображення.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір. «Далекий Схід».
17.45 Версія.
18.00 Опозиція.
18.45 Екран кримінальних повідомлень.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Київська панорама.*
19.50 М. Стельмах. Телевистава «Чотири Броди». Частина 2.*
21.20 Танцює М. Прядченко.*
22.00 Вісті.
22.20 Петербурзький міф. А. Хвостенко.
22.55 Екзотика.

ЧЕТВЕР

11 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Концерт джазової музики.
10.20 Художній телефільм «Приморський бульвар». 1, 2 серії.
12.30 УТН.
12.45 Канал «Д».
13.45 Дні культури Франції в Україні. Телефільм «Тулуза».
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Кінопрограма «В об'єктиві — тварини». Науково-популярні фільми «Джунгарський тритон», «Сайгаки».
17.10 Мультфільм «КОАДП». 13 серія.
17.20 Концерт духовної музики.
17.40 Фінська християнська програма «Мандри пілігрима».
18.20 Живопис Левка Воєдила.
19.00 УТН.
19.10 Документальний фільм «Древній Чернігів» (об'єднання ст. «Україна»).
19.30 Погляд у майбутнє. Прямий зв'язок.
20.30 Акценти.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
21.40 Хроніка МВС.
21.50 Молодіжна студія «Гарт».
23.40 УТН.
23.55 Художній фільм «Двоє та одна».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Ранкова гімнастика.
8.00 Новини.
8.20 Мусульманське свято Курбан-Байрам.
9.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
10.50 Мультфільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 У світі тварин.
12.05 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна США — збірна СНД.
13.10 Телемікст.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини.
14.20 Концерт у Домі-музеї А. Ахматової.
14.55 «Троє в човні, не рахуючи собаки». Художній телефільм. 2 серія.
16.00 Разом з чемпіонами.
16.15 Дитячий музичний клуб.
17.00 Новини.
17.30 ...До шістнадцяти і старші.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Телевізійне знайомство. Урмас Отт розмовляє з Анджеєм Вайдою.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Панночки з Вілько».
22.25 Чорний ящик.
23.00 Новини.
23.25 «Тріумф переможців».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Іспанська мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Увага, знімаю.
8.05 Іспанська мова. 2 рік.
8.35 Незвичайний фашизм.
9.20 Футбол. Чемпіонат Європи. Церемонія відкриття. Збірна Франції — збірна Швеції.
11.50 Художній телефільм «Санта-Барбара». 53 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там новини.
15.15 У світі тварин.
16.15 Візаві.
16.45 ТІНКО.
17.00 Простір+.
17.30 Росія і світ.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 Київська панорама.*
18.35 Документальний фільм «Коли в душі весна» («Укртелефільм»).*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 М. Стельмах. Телевистава «Чотири Броди». Частина 3.*
20.45 Телефільм.*
20.55 Реклама.
21.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Данії — збірна Англії. У перерві — Реклама, Вісті.
23.15 На сесії Верховної Ради Російської Федерації.
23.45 Тур-клуб.

П'ЯТНИЦЯ

12 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Документальний телефільм «У Парижі зранку дощ».
9.10 Чарівний вальс.
10.25 Документальна кінопрограма.
11.25 Художній телефільм «Театр». 1 серія.
12.30 УТН.
12.45 Художній телефільм «Театр». 2 серія.
13.55 Баяна звуки чарівні.
16.00 УТН.
16.05 Лялькова вистава «Котигорошко».
17.20 Концерт ансамблю «Голосухи».
17.55 Телефільм «Сни дитинства Георгія Морозова» («Укртелефільм»).
18.10 М. В. Лисенко. «Ноктюрн». Телеопера.
19.00 УТН.
19.10 Перспектива. Комерційна передача.
19.30 Дзвони Чорнобиля. Відпочинок і оздоровлення дітей влітку.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 «Чуєш, брате мій...». Фестиваль української культури в Москві.
23.15 УТН.
23.30 Концерт оперних виконавців.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

7.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Данії — збірна Англії.
8.40 Мультфільм.
9.05 Як досягти успіху.
9.20 Прем'єра науково-популярного фільму «Музичні інструменти та їх історія». 2 серія.
9.50 «Багаті теж плачуть». Художній телефільм.
10.35 Прем'єра документального телефільму «Поїхати — залишитись...».
11.25 Поезія в музиці.
11.55 Очевидне — неймовірне.
12.35 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Затока щастя».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Один день в Кремлі.
15.05 Світанки Росії.
16.35 ТБ «Нева». «Хто з нами!».
16.55 Мультфільм.
17.00 «Кубок з Мурано». Художній телефільм.
18.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Голландії — збірна Шотландії. У перерві — 19.00 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «ВІД» представляє: «Поле чудес».
21.35 Ток-шоу. Відпочивай.
23.00 Новини.
23.20 «Тінь буревісника». Концерт, присвячений Дню незалежності Росії.
0.50 «Інспектор Гулл». Художній телефільм. 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Театр поезії. В. Яхонтов читає вірші О. Пушкіна.
8.25 Тема з варіаціями. Хорова студія на Красній Пресні.
9.10 Непізнаний Всесвіт.
9.55 Дозвілля. ТБ-ательє.
10.10 Фольклор.
10.55 Програма «Ключ».
11.25 Телетеатр Росії. «Чарівне кільце». Вистава.
12.15 Я завжди буду поруч. Благодійний концерт.
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Стріли Робін Гуда». Художній фільм.
14.40 Зупинитися, озирнутися.
15.25 Концерт ансамблю «Берізка».
15.55 Орден Орла — нагорода Росії.
16.45 ТІНКО.
17.00 Українські пісні.*
17.20 М. Стельмах. Телевистава. «Чотири Броди». Частина 4.*
18.40 Київська панорама.*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Кінотеатр повторного фільму. «Три тополі на Плющисі».
20.45 Мульти-пульті.
21.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна СНД — збірна Німеччини. У перерві — Реклама, вісті.
23.15 У Терпсіхори. Балетний огляд.

СУБОТА

13 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Романси М. Лисенка.
8.55 Телефільм «Танок з рожевою стрічкою». «Київнаукфільм».
9.25 Цирк, цирк, цирк.
9.55 Е. Фабр. «Хижачка». Вистава Севастопольського театру Чорноморського флоту ім. Б. Лавреньова (за романом О. Бальзака).
12.00 Кукурік і К°.
13.00 УТН.
13.15 Доброго вам здоров'я. Страхове донорство.
13.45 Для дітей. Художній телефільм «В пошуках капітана Гранта». 3, 4 серії.
15.55 Науково-популярний фільм «Переяславські криниці». («Київнаукфільм»).
16.25 Звучать старовинні мініатюри.
16.45 «Ісус дає надію». Християнський центр співробітництва.
17.15 Відродити душу. «Чари кохання». М. Пимоненко.
17.40 Прем'єра науково-популярного фільму «Таємниця скарбу гетьмана Полуботка». («Київнаукфільм»).
17.50 «Плеяда». Художньо-публіцистична програма.
19.00 УТН.
19.10 Фільм-концерт «Адажіо».
19.30 Телерадіоканал «Право».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Прем'єра музично-розважальної програми «Чортова дюжина».
22.55 УТН.
23.10 Художній фільм «Пізня ягода».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.40 Ранок ділової людини.
7.30 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна СНД — збірна Німеччини.
9.00 Радіо «Труба».
9.30 Центр.
10.10 Ельдорадо.
10.40 Музичний кіоск.
11.10 ЕХ. Екологічна хроніка.
11.25 «Дім на Волхонці».
12.15 Прем'єра документального телефільму «Німці у другій світовій війні». Фільм 1.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Художній фільм «Казка про прекрасну Айсулу».
15.40 Мультфільм.
15.50 Червоний квадрат.
16.30 Зустрічі з майстрами.
17.00 Меценат Сава.
17.45 Мультфільм «Бджола Майя».
18.10 Вперше на екрані. Художній фільм «Анна Кареніна» (США).
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Що! Де! Коли!
21.35 Аншлаг, аншлаг.
23.00 Новини.
23.15 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СНД — збірна Японії.
0.15 Легка атлетика. «Кремлівська миля».
0.45 «Інспектор Гулл». Художній фільм. 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Баскетбольний огляд НБА.
7.50 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Голландії — збірна Шотландії.
9.30 Якщо вам після...
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
12.00 Легка атлетика. Меморіал братів Знаменських.
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Йшов собака по роялю». Художній фільм.
14.25 Великий малий бізнес.
14.55 XX століття: в кадрі і за кадром. «Любий Микита Сергійович».
16.25 Пілігрим.
17.10 Контрасти.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Київська панорама.*
18.20 Ліга професійного боксу «Колумбус». Поєдинок в Донецьку.*
18.50 Телефільм.*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 «Здрастуй і прощай». Художній фільм.
21.00 Світлиця.*
22.35 Програма «А».
23.35 Вечірній салон.

НЕДІЛЯ

14 ЧЕРВНЯ

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У НЕДІЛЮ ВРАНЦІ. Інформаційно-музична програма.
9.30 «Майстер і час». Літературно-хореографічна композиція.
10.05 Палаци Південного узбережжя.
10.35 З української духовної спадщини. О. Кошиць. Літургія.
11.15 Канал «Д».
12.15 УТН.
12.25 Прем'єра фільмів «Свята Трійця», «Сумне та світле свято наше».
13.00 Мультфільм на замовлення.
14.05 Село і люди.
14.50 Зичимо щастя. Музична програма за листами глядачів.
16.00 Маю честь.
17.00 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
18.30 Чемпіонат України з футболу. «Металіст» — «Динамо» (Київ). У перерві — 19.15 УТН.
20.15 Дитяча хорова студія «Молодощі».
20.40 Сторінками дитячої Біблії.
21.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
21.35 Арт-майдан. Музична програма.
23.10 ТИЖДЕНЬ.
23.40 Продовження музичної програми Арт-майдан.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.00 Година сили духу.
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.40 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
8.10 Свято російського православ'я «Трійця».
8.30 З ранку раненько.
9.10 Можливо все.
9.40 Ранкова зірка.
10.30 Під знаком «Пі».
11.20 Мультфільм.
11.30 Крапка над «І».
12.10 Нове покоління вибирає.
13.00 Прем'єра документального телефільму із серії «Заповідники дикої природи». Фільм 3.
13.30 Прем'єра художнього телефільму «Марк і Софі». Фільм 3.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Діалог у прямому ефірі.
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Телелоція.
16.05 Народні казки і притчі різних країн.
16.15 Панорама.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Відкриття І Міжнародного юнацького конкурсу ім. П. Чайковського у Москві.
20.15 «Підсумки».
21.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Швеції — збірна Данії. У перерві — 22.00 Спортивний уїк-енд. По закінченні — Новини.
23.25 П'ять плюс.
0.25 Роздуми на тему «Гамлет». Фільм-балет.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.25 Документальна панорама. «Повернення до Єльця».
7.50 Чемпіонат світу з баскетболу серед професіоналів НБА.
8.50 Хочете, вірте...
9.20 Розмови просто.
10.05 «Суперкнига». Мультфільм. 16 серія.
10.35 Ати-бати...
11.05 Кар'єра.
12.05 Театральний роз'їзд.
12.50 Зигзаг удачі.
13.00 Вісті.
13.20 Майстри. Прем'єра відеофільму «Скрипаль». В. Третьяков.
14.15 Денний сеанс. «У місті С». Художній фільм.
15.55 З посмішкою з Тбілісі. Благодійний концерт.
17.00 Момент істини.
17.55 Реклама.
18.00 Футбол. Чемпіонат Європи. Збірна Франції — збірна Англії. У перерві — Реклама, Вісті.
20.15 Обличчям до столиці. Публіцистична програма.*
20.30 Телебіржа інформує.*
20.45 Чемпіонат світу з автогонок у класі Формула-1.
23.15 Рок-кафе.
23.45 Музичний фільм «Борис Гмиря».*

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПОНЕДІЛОК, 8 ЧЕРВНЯ

8.00 Там-там новини.
8.15 Наша антологія. М. Гоголь. «Ревізор».
14.00—16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.00 Мультфільми.
14.30 Художній фільм «Неймовірні пригоди Біла і Теда». Фантастична пригодницька комедія.
16.45 Озирнися, Росіє.
17.45 Хочете, вірте...
18.15 Простір+.
18.45 Відеорама.
19.00 Навколо Булгакова.
20.00 Італійська мова.
20.30 Християнська програма.
21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Мультфільми.
21.20 Художній фільм «Коли Гаррі зустрів Саллі». Мелодраматична комедія.
22.50 Відеомузика.

ВІВТОРОК, 9 ЧЕРВНЯ

8.00 Там-там новини.
8.15 О. Пушкін. «Мідний вершник».
9.05 Програма «03».
9.35 Театральний роз'їзд.
10.35 Школа менеджерів.
11.05 Осінь життя.
11.20 Французька мова. 1 рік.
11.50 Французька мова. 2 рік.
12.20 «Лувр». Документальний фільм французькою мовою. 9 серія.
13.15 Дозвілля. Домашній клуб.
14.00—16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.00 Мультфільми.
14.20 Художній фільм «Нескінченна історія». Фантастична казка.
15.50 Музична сторінка.
16.00 Осінь життя.
16.15 Надзвичайна ситуація.
17.00 Школа менеджерів.
17.30 Програма «03».
18.00 Театральний роз'їзд.
19.00 «Лувр». Документальний фільм французькою мовою.
20.00 Французька мова. 1 рік. Транслюється по 30-у каналу.
20.30 Французька мова. 2 рік.
21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Мультфільми.
21.20 Художній фільм «Говард-новий тип героя». Фантастична пригодницька стрічка.
23.00 Музична сторінка.

СЕРЕДА, 10 ЧЕРВНЯ

8.00 Там-там новини.
8.15 Дитяча година (з уроком французької мови).
9.15 Освідчення в коханні.
9.30 Наш сад.
10.00 Тема з варіаціями.
10.30 Підприємництво і традиції.
10.45 «Як стати багатим». Науково-популярний фільм.
11.15 Німецька мова. 1 рік.
11.45 Німецька мова. 2 рік.
12.15 У світі тварин.
13.15 Дозвілля. Увага, знімаю.
14.00—16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.00 Мультфільми.
14.20 Художній фільм «Дім». Фантастична пригодницька стрічка.
15.50 Музична сторінка.
16.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
17.00 Підприємництво і традиції.
17.15 Тема з варіаціями.
17.45 Наш сад.
18.15 Простір+.
18.45 Освідчення в коханні.
19.00 У світі тварин.
20.00 Німецька мова. 1 рік.
20.30 Німецька мова. 2 рік.
21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Розважальна програма «Нон-стоп» (мультфільм, спорт, телефільм, відеомузика).

ЧЕТВЕР, 11 ЧЕРВНЯ

8.00 Там-там новини.
8.15 Студія «Рост».
8.45 Перший тайм.
9.00 «Суперкнига». Мультфільм. 12 серія.
9.30 «Бурда моден» пропонує...
10.00 Ази кар'єри.
10.15 Пілігрим.
11.15 Іспанська мова. 1 рік.
11.45 Іспанська мова. 2 рік.
12.15 Спаси й сохрани.
12.45 К-2 представляє...
13.25 Дозвілля. ТБ-ательє.
14.00—16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.00 Мультфільми.
14.10 Художній фільм «Індіана Джонс та храм Долі». Гостросюжетний пригодницький фільм.
16.00 Студія «Рост».
16.30 «Суперкнига». Мультфільм. 12 серія.
17.00 Спаси й сохрани.
17.30 Ази кар'єри.
17.45 «Бурда моден» пропонує...
18.15 Пілігрим.
19.15 К-2 представляє...
20.00 Іспанська мова. 1 рік.
20.30 Іспанська мова. 2 рік.
21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Мультфільми
21.20 Художній фільм «Троянда». Розповідається про драматичну долю співачки.

П'ЯТНИЦЯ, 12 ЧЕРВНЯ

11.00 Фільм — дітям. «Шапка Мономаха».
12.05 Концерт-вальс.
12.40 Допоможи собі сам.
13.10—15.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
13.10 Мультфільми.
13.20 Художній фільм «Я бажаю тримати твою руку». Комедія з музикою «Бітлз».
15.00 Щасливий випадок. Сімейна телевікторина.
16.00 Пам'ятні сторінки кіно.
16.45 ІТВО «Астра» представляє. «Парадиз-коктейль».
17.45 Мультфільм.
17.55 «Красень-мужчина». Художній телефільм. 1 і 2 серії.
20.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.00 Мультфільми.
20.20 Багатосерійний художній фільм «Північ—Південь». 10 серія.
21.15 Концерт групи «Роксі мюзік».
22.30 Відеомузика.

СУБОТА, 13 ЧЕРВНЯ

9.00 Я в Росії.
10.20 Ритмічна гімнастика.
10.50 З ранку раненько.
11.20 Народні цілителі.
11.50 Клуб мандрівників.
12.40 Фільм — дітям. «Спільний собака».
13.40—16.20 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
13.40 Мультфільми.
14.20 Художній фільм «Назад у майбутнє». Частина 2. Фантастична пригодницька стрічка.
16.05 Відеомузика.
16.20 «Фенікс». Зустріч з художником Н. Сафроновим.
16.45 Шоу-вистава молодих артистів оперети.
18.00 Відеоспорт. Бейсбол. Спортивне кіно.
20.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.00 Мультфільми.
20.30 Багатосерійний художній фільм «Північ—Південь». 11 серія.
22.35 Відеомузика.

НЕДІЛЯ, 14 ЧЕРВНЯ

14.00—16.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
14.00 Мультфільми.
14.20 Кінозал недільного повтору. Художній фільм «У джазі тільки дівчата». Ретрокомедія.
15.55 Музична пауза.
16.00 Що? Де? Коли?
17.00 Рок-макс.
18.00 Невідома А. Тарасова.
18.45 «Ходіння по муках». Художній телефільм. 13 серія.
20.00 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СНД — збірна Японії.
21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 Розважальна програма «Нон-стоп».

ПОГОДА

5—6 червня у північних і західних областях без опадів, на решті території короткочасні дощі з грозами, сьогодні подекуди сильні зливи, град, шквали 15—20, вітер змінних напрямків, 3—8 метрів на секунду. Температура вдень 20—26, уночі 8—14 градусів.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер північно-східний, 5—8 метрів на секунду. Температура 20—25 градусів.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61 441-89-46

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 419246.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311104.

1 2 3 4 5 6 7 8 9